

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

א' מרחשון תשע"ב

נח

שנה ט"ו גליון תשל"ב

תוכן הענינים

לקח טוב.....א'	שבת בשבתו.....ב'	רבש תמרים.....ג'	בשפתי צדיקים.....ד'	פרפראות לחכמה.....ה'	ודרשת וחקרת.....ו'	הילולא דצדיקא.....ז'	דבר בעתו.....ח'	משולחן מלכים.....י'
----------------	------------------	------------------	---------------------	----------------------	--------------------	----------------------	-----------------	---------------------

כי יצר לב האדם רע מנעוריו

שתי עיירות שכל אחד מהן השתייכה למדינה אחרת, שכנו על יד הגבול, וביניהן היה יער שנחשב לשטח הפקר, יהודי העיירות היו מתגנבים באישון לילה לתוך היער ומחליפים ביניהם סחורות, וכך הצליחו לעשות מעט לפרנסתם על אף מצב הקשה שבעת ההוא גזרו על היהודים גזירות קשות ושללו מהם את כל מקורות הפרנסה.

פעם אחת יצא יהודי אחד באמצע הלילה ועל גבו שק מלא סחורה ונכנס ליער, כדי שיוכל להעבירו בעיסקת חליפין ליהודי מהעיירה השניה, ומובן מאליו שהוא היה מפוחד וזהיר, וכל רשרוש ששמע עצר את נשימתו, לפתע ראה מרחוק שומר, לבו עמד מלפעום, מיד הלך והשליך את השק מעל שכמו, כדי שהשומר לא יוכל לתפוס אותו עם הסחורה, והמשיך לעצוד כך ללא הסחורה.

והנה הוא רואה שהשומר עומד ומסתכל עליו, אולם הוא ממשיך לעמוד כך כבול עין ללא נוע, הוא מתקרב עוד יותר והשומר אינו זו ואינו מניע אבר, החליט היהודי, בוודאי הוא אילם או שיכור, אם כך – חשב היהודי לעצמו – למה אשאר את השק הפקר, חוזר הוא על עקבותיו, מרים את השק ושם אותו על שכמו וממשיך ללכת, עיניו אינן סרות מהשומר, והשומר ממשיך לעמוד באותו מצב ללא תנועה, היהודי ממשיך ללכת וכבר עבר את השומר בשלום וכך הולך הוא סמוך ובטוח שכל רע לא יאונה לו.

אבל לפתע לאחר שעבר את השומר מרחק מסוים, רואה הוא שהלה מתחיל ללכת אחריו, עכשיו כבר אין לו שום ברירה, אין הוא יכול לסלק את השק מעל גבו שהרי הוא כבר נראה עם השק, לעצור אינו יכול מכיון שהשומר הולך בעקבותיו, מה יעשה, ממשיך הוא ללכת, והשומר הולך אחריו ושותק, חושב היהודי אולי בכל זאת הוא ינצל ממנו כיון שהוא אינו אומר מאומה, וכך עובר היהודי לכל אורך היער כשהשומר הולך בעקבותיו, והוא כבר מגיע אל העיירה השניה, ואז לפתע צועק השומר לעברו: יהודי מה יש לך בשק... פרץ היהודי בבכי מר ונואש: רשע מרושע, הלא ראית אותי כבר בתחילת היער, ואם כן מדוע נתת לי ללכת את כל הדרך הארוכה, כשלא דופק בחוקה וכתפי נשברות מכובד המשא, כיצד יכולת להניח לי ללכת את כל הדרך ואתה כל הזמן שותק, ועתה תשלח אותי בחזרה על עקבותי.

והנמשל מובן מאליו, שאדם משגולד הוא מגיע לכלל בינה, אל יחשוב ואל יתן מרגוע לנפשו כי זכותי לבי וטהרתי מחטאי וימצא מרגוע לנפשו, ויביא ראיה מזה שהיצר מניח לו בתורתו ובתפילתו ויסמך עצמו על אמרם ד"ל כיון שלא חטא שוב לא יחטא, וידמה בנפשו שהוא נכלל בברכת הפסוק רגלי חסידי ישמור, כי זאת ידע וישית נגד עיניו תמיד כי יצר האדם רע, ומנעוריו עומד ואורב לו בצדי ושכילי הדרכים, והוא הוא אחד מתחבולותיו שהאדם ישוה לו וידמה לו שהשטן שכח ממנו, ושלא יפחד להביא עצמו לידי נסיונות ושערי היתר, ועי"ז יפול בניקל בשערי איסור וישקע ברשתות היצר ח"ו, ולבסוף יביא אותו בהשכון, ויענש על כל פסיעה ותנועה.

עו באקונו
אדני
אויסמילדיק דעם
**רבי מאיר
בעל הנס
פושקע**
רופט:

**1-888
REB-MEIR**
732-6347

להכנסת מודעות, ברכות
מו"ט, הנצחת שם,
לעילוי נשמות, וכו'
**יפנו לאפיס כולל
עצי חיים בארה"ב:**
1-888-732-6347
EXT 4
1-888-REB-MEIR

יסודי התורה לך לך	
יום ראשון	קה.
יום שני	קה.
יום שלישי	קו.
יום רביעי	קו.
יום חמישי	קו.
עש"ק ושב"ק חזרה	

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

אלה תולדות נח נה, ע"י שהיה נח לבריות, וזה להיות נח למקום. (תשואות חן)

★

נח איש צדיק, נח פ' מאחר שהעביר על מידותיו, נשא הקב"ה עונותיו והעביר לו על כל פשעיו. (זכרון שמואל)

★

את האלקים התהלך נח, כיון שהסתפק בכך שהוא עצמו התהלך עם האלקים ולא העלה את דורו, לפיכך תולדותיו הם רק אלו השלושה שנמנו בתורה. (קדושת לוי)

★

ברש"י יש מרבתינו דורשים אותו לשבת, עצם הדבר שרק חלק דורשים אותו לשבת, מוכיח שהוא צדיק תמים, כי לא ייתכן שכולם ידרשו רק לשבת.

(בית יעקב)

★

ויולד נח שלשה בנים, עבודת השם הוא בשלושה דרגות, את שם פ' יראת ה', הם פ' אהבת ה' בדתלהבות, ורק לאחר מכן זוכה ליפת שכל מעשיו יפים ומקובלים.

(נועם אלימלך)

★

ותמלא הארץ חמס, ברש"י לא נחתם גזר דינם אלא על המזל, אילו היו מעוררים רבמות איש על רעהו, היתה מתעוררת גם למעלה מדת הרחמים עליהם, אך כאשר גזלו וחמסו איש מרעהו נחתם גזר דינם. (תפארת שלמה)

★

תיבת עצי גופר, חובב עליו להתפלל ולומר את תיבות דתפילה, בהתלהבות אש כגפרית. (עמרת ישועה)

★

תחתים שניים ושלישים תעשה, שלימות עבודת ה' הוא במחשבה דיבור ומעשה, בסדר הזה, תחתים, הוא המעשה, שניים גם הדיבור, ושלישים הנעלה מכל היא מהרת המחשבה. (בית עין)

★

צחר, ברש"י יש אומרים חלון, דעל האדם להסתכל בעד החלון ולהתבונן שיש בורא עולם, ובוה יאדירו תיבות תפילות. (תולדות יצחק)

★

ברש"י וכן שהתיבה קלטתו הכנים בה, כמים פנים אל פנים, רק זה החפץ

להידבק בתיבות התורה והתפילה, התיבה קלטתו והוא בלבד ראוי להיכנס בה. (תולדות יעקב יוסף)

★

ויעש נח ככל אשר צוה אותו אלקים, נח עשה הכל לא בכדי להינצל מהמבול, אלא אך ורק ככל אשר צוה אותו אלקים.

(אור יצחק)

★

ברש"י זה בנין התיבה, כל מעשיו של הצדיק מכוונים למטרה אחת, בנין התיבה פ' לבנות את תיבות התורה והתפילה בשלימות הראויה. (אור המאיר)

★

בא אתה וכל ביתך, יש ועליך להתפלל לא רק על רוחניות, אלא וכל ביתך על כל צרכיך הגשמיים.

(אור לשמים)

★

בא אתה וכל ביתך אל התיבה, התפלל בכל כוחך, עד וכל ביתך שתחדור בכל גופך, אל התיבה פ' לתיבות התפילה. (בעל שם טוב)

★

ויעש נח ככל אשר צוהו, נח רומז לשבת, דשקלה שבת כנגד כל התורה כולה. נח פ' השבת הוא ככל אשר צוהו ה' כנגד כל התורה. (דברי אמת)

★

ברש"י היה מאמין ואינו מאמין, כיון שיש בכח האמונה לגרום לקום הדבר, לפיכך סירב נח להאמין שהמבול יבא שמה על ידי כך גירום למבול שיבוא. (דרכי המגיד מזהל משיב ז"ע)

★

ברש"י כשהורידין הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה, מוסר השכל הוא שגם אם נגזר העונש ניתן לשנותו בתשובה. (שפתי צדיק)

★

ברש"י אמרה יהיו מזונותי מרורין בזית בידו של הקב"ה וכו', עדיפם עלי מזונות מרורין בזית, אך בתנאי מידו של הקב"ה שקשורים לתורה שניתנה ע"י הקב"ה, מאשר מתוקן כדבש, אך בידי בשר ודם פ' הכלי עוה"ו. (דברי ישראל)

★

יום ולילה לא ישבותו, אם חלילה נגזרה גזירה לשנות את סדרי העולם ויום ולילה

לא אזי העצה לביטולה הוא, ישבותו שמירת שבת, ובזכות שמירת שבת יתוקן הכל. (אמרי יוסף)

★

כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה, המקטין עצמו כרמש, הרי הוא צדיק הנקרא חי, ועל ידו נמשך שפע רב לעולם, שהרי לכם יהיה לאכלה פ' שכולם נזונים בזכותו. (אור פני משה)

★

כארץ ורכו בה, גם כאשר בארץ שאתם עוסקים בעניני גשמיים, ורכו בה עליכם להתרועע ולהתעלות. (אמת ליעקב)

★

ונראתה הקשת בענן, קשת רומז לתפילה, דגם כאשר רבים העננים והחשיכה מתגברת, בכח התפילה לסלק ולהאירם. (אזור אליהו)

★

ברוך ה' אלקי שם, כאשר זרע שם, ישראל, יאמרו ברוך, אזי מהפכים מאלוקים מדת הדין, לה' מדת הרחמים.

(ישועות אברהם)

★

גיבור ציד לפני ה', זה שהוא גיבור ציד הכובש את יצרו, הוא העומד בתפילה לפני ה'.

★

ולשם וכו' גם הוא, ולשם אף זה שזוכה לשם טוב, צריך לדעת שגם הוא והוא מפל לאדרים. (מגדל דוד)

★

ויהיו בנמטם מקדם ומצאנו בקעה, מיד כשמתרחק האדם מקדם מקדמונו של עולם, נופל הוא לבקעה עמוקה.

(דגל מחנה אפרים)

★

לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות, גדול הוא כח האהדות שאפילו אינם ראוים הרי באמצעות האהדות כוחם רב, כמו שמעיד התורה לא יבצר מהם וכו'.

(תורה אור)

★

ואלה תולדות תרה וכו', כפל ושנה תרה הוליד את אברם, לרמז כי חזרתו בתשובה ע"י בנו אברם הרי זה כאילו הוא עצמו נולד מחדש. (דברי אמת)

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדרים

נגד כללות השבת, שאיש יהודי איך שהוא ובאיזה בחי' שהוא, בחיצוניות ובפנימיות, נכנע בשבת כמו אל התיבה.

(בית אברהם)

ישראל הם למעלה מן המזל וע"כ שמחים בשבת

צהר תעשה לתיבה ואל אמה תכלנה מלמעלה, הנה כבר הבאתי לעיל בשם הזוהר אשר נח עם התיבה הם בחי' שב"ת עי"ש, ויש לרמז כאן צה"ר עם תב"ה עולה שב"ת, והנה שבת ר"ת ש'גורה ת'פלתי ב'פי, ולזה בא לרמז כאן צה"ר לשון בהירות [תעשה] לתיבות היוצאים מפיו, והנה ידוע כי יום שבת מורה עצבות לפי המלות, ושמו ית' צוה לשמוח בשבת היפך המזל, כי אנחנו נקראים בניגונים למקום ואנו למעלה מן המזל, וזה ואל אמה' תכלנה היינו לסיים ולחבר מספר אמה' למספר צה"ר תב"ה שעולה שב"ת, אזי עולה תשמ"ח שצריך לשמוח ביום שבת, ואם תקשה לך הלא המזל הוא בהיפך שמורה עצב לזה בא הכ' לתרץ מלמעלה היינו כי ישראל הם למעלה מן המזל.

(אור למאיר)

בשבת נעשה מצרה רצה ונתמתק שם אלהים

צהר תעשה לתיבה, ונ"ל ע"ד הרמז דהנה אלהים במילואו בניג' צה"ר דאם אדם זוכה עושה מצר"ה רצ"ה ואם אינו זוכה ח"ו לזה, עכ"פ יראה לעשות צירוף מצר"ה צה"ר לשון הארה, ע"כ פירש"י שיתן לו עצה בנפשו שמצר"ה יתהווה חל"ץ שהוא ר"ת נ'צור ח'סד ל'אלפים, והנה כתיב מפי עליון לא תצא הרעות ע"כ כשהקב"ה רצה להורות לנו שיעשה מצר"ה צה"ר לא רצה להזכיר לו בפירוש כביכול שם צרה, ע"כ אמר סתם צהר תעשה לתיבה הידוע צר"ה תעשה צה"ר, ודו"ק. וע"כ כתב בספר הקדוש מכבוד אדמו"ר הרב הקדוש מבוטשאטש זכותו יגן עלינו צה"ר תיב"ה בגימ' שבת, דשבת קודש נעשה מצר"ה רצ"ה המתקן שם אלהים, בא שבת בא מנוחה נייחא לעילא ולתתא ומתפשטין הרחמים על כל העולם.

(רביד הזהב)

רמז נאה לשמירת שבת מהיונה

ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיח. כתב בספר דברי שאול (על התורה) מצאתי בסידור יעב"ץ (בחקל ג') הקסר מגדול עוז) ששמע שיש רמז נפלא על שבת מלבד הסמבטיון, שהיונה אינה תולשת מן המחובר בשבת, וזה שאמר הפסוק ותבא אליו היונה לע"ת ערב' והנה עלה זית טרף בפיח, והיינו שכל השבת לא היתה תולשת רק לעת ערב עלה זית טרף בפיח, וזה רמז נפלא שכנסת ישראל ליונה נמשלה, וכנסת ישראל הוא בת זוגה של שבת, וכיון שיונה שומרת שבת אם כן ליונה נמשלה שהיונה מצאה תחלה מנוח ביום השבת, והוה יסיד הפייט בזמירת ליום השבת, יונה מצאה בו מנוח, עד כאן דבריו. וכתב על זה בספר משיב נפש (פ' תצוה) אמנם באמת בסידור יעב"ץ הנזכר לא כך איתא רק שהיונה אינה אוכלת ממה שנתלש בשבת, וזה לשונו, ושמעתי אומרים שיש עוד אות ליום מימים מן היונה שאינה אוכלת מן הנתלש מן המחובר בשבת, דכנסת ישראל ליונה נמשלה - וא"כ לפי"ז הוא יותר פלא שאינה אוכלת ממה שנתלש בשבת, וא"כ אדרבה בזה מובן יותר מה שכתוב והנה עלה זית טרף בפיח' שהעלה היה טרף בפיח שלא היה רצונה לאכול דבר הנתלש בשבת. (באר שלמה)

השומר שבת נקרא צדיק חוכה שרוה"ק שורה עליו

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח. נראה לפרש בעז"ה דהנה בסמכת שבת (דף ע') ר' נתן אומר לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת, מה ת"ל לפי שנאמר ויקהל משה את כל עדת בני ישראל אלה הדברים וגו' דברים הדברים אלה הדברים שלושים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני, פ' רש"י דברים משמע תרי ה' לרבות חד הרי שלושה אלה בגימטריא ל"ו הרי ל"ו עכ"ל, לפי זה יש לפרש כאן אלה לחוד בגימטריא ל"ו ושלושה אותיות של אלה הרי ל"ט, זה שאמר הכתוב אלה שהוא ל"ט מלאכות אבות וגם תולדות היינו שאר מלאכות שנקראים תולדות כמו שאיתא במסכת שבת, יהיה נח בשבת קודש שלא יעשה אותם, אז כשיהיה נח באותן מלאכות בשבת קודש אז הוא איש צדיק תמים היה בדורותיו כמ"ש רד"ל כל השומר שבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כדור אנוש מוחלין לו, לכך כשהוא נח בשבת באלו מלאכות הוא צדיק תמים, ולכן נאמר בדורותיו כמ"ש לעשות את השבת לדורותם, ואמר עוד את האלהים התהלך נח, היינו מי שהוא נח בשבת קודש באלו מלאכות אז רוה"ק שורה עליו בשב"ק בנשמה יתירה, ואז הוא צדיק שנקרא הולך ע"י שמדבק בשכינה בשבת קודש הולך גם בחול בדרך ה' זה את האלהים התהלך נח.

(רב ייבי)

השומר שבת כהלכתו יוכה לשמור גם השבתות

אלה תולדות נח נח. נראה לי לפרש על פי ששמעתי מאדמו"ר [ר' יעקב יצחק] מלובלין, כי נחמתי כ' בערב שבת, ונח מצא חן בשבת, כי שבת איקרי נח, כיון שבא שבת מצא חן. ובזה פירוש הפסוק, דאיתא (שבת ק"ט) שני מלאכים מלוים את האדם בשבת, ובבואם לביתו ורואים ששומר שבת כדת, אזי אומריםיה רצון שיהיה כן לשבת הבא, וזו פירוש הפסוק אלה נח, מה הולדה יש ל"שבת" דאיקרי נח ששומר אותו כדת, נח בזכות זה יוכה לשבת הבאה כנ"ל.

(זכרון שמואל)

ג' זמנים בשבת נגד מעשה דיבור ומחשבה

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו, איתא בזה"ק כי נח מרומו על שבת קודש שבו צריך לנוח, וענין עשיית התיבה תחתיים ושניים ושלישים, נגד ג' העתים בש"ק, ליל ש"ק, יום ש"ק, ולעת ערב, שהם נגד נצח הוד יסוד, מעשה דבור ומחשבה, בליל ש"ק מרגיש כל אחד הארת וקדושת ש"ק, שיצא מחשך של ימי החול לאור ש"ק, ואפי' כשאין לו לב ומח, מ"מ מרגיש אור מורגש ממשי, והוא בחי' תחתיים, כנגד מעשה בפועל. למעלה מזה הוא קדושת יום ש"ק, שצריך כבר לשים לב יותר להרגיש קדושתו, והוא בחי' שניים כנגד בחי' דיבור. למעלה מזה קדושת שלש סעודות, שהוא נגד מחשבה, בחי' שלישים, שנמשך הארתה מחכמה בינה דעת, ולכן תחתיים הם לזבל, שהוא נגד מעשים פשוטים, שניים לחי' ובהמה, שהוא נגד דבור, שיש להם ענין דבור בלשון שיחות חיות ובהמות, אבל אין להם מחשבה, ולא נמשך מחב"ד, והשלישים לאדם שיש לו בחי' מחשבה הנמשכת מן הנשמה, והוה גם ענין שלש מאות אמה אורך התיבה וחמשים אמה רחבה ושלישים אמה קומתה, ג' בחי' נגד תחתיים שניים ושלישים, והתיבה עצמה

קהל יטב לב ד'סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בני ברק

התודה והברכה

בשם חברי קהילתנו אשר עדיין שריוֹם תחת הרישומא קדישא בחדרת קודש
והחריגות הנפש של הימים טובים בצל הקודש של כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

לא נוכל להתעלם מלהביע רגשי תודה וברכה המפעמת בלבינו

לחברי הנהלת מוסדות סאטמאר וויליאמסבורג

ובמיוחד לידידינו הרבני הנגיד הנכבד והמפואר, יפה פרי תואר

מוה"ר משה אהרן האפפמאן הי"ו

חבר הנהלת המוסדות

ולראשי קהל יטב לב ד'סאטמאר

ובמיוחד לידידינו הרבני החשוב האי גברא יקרא, רב פעלים לתורה ולתעודה תדירא,

מוה"ר שלום אליעזר פראנקל הי"ו

גובר קהילתנו חק'

אשר סידרו ואירגנו אש"ל פלא לאנשי שלוסינו
בהתעסרות עצומה וברוח נדיבה

יה"ר שיזכו להעשיה להרבנות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך שיעור ואורה,

עדי נזכה לקראת משיח צדקנו, ועלכיו מרן רבינו שליט"א בראשינו, ברא

העברים בברכת הודאה

הנהלת הקהילה

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר חפרוה שרים, רבותינו הקדושים עצי התמרים

היינו ליראה לא תהיה בבחינת מה ע"כ, והנה רש"י פירש במס' ע"ז נח איש צדיק תמים שהיה עניו ושפל רוח, ועל כן אמר הכתוב דאף שהיה עניו, מכל מקום לענין היראה היה בבחינת גאות לבש, וינבה לבו בדרכי ה', והוא שאמר את האלקים התהלך נח וכתרגומו בדהלתא דהי הליך נח, שאף שהיה עניו, מכל מקום לגבי היראה הלך בדרך וינבה לבו, והענה לא מיעט ממנו גדר היראה.

☆

אלה תולדות נח, וברש"י ללמדך שעיקר תולדותיהן של צדיקים מעשיהם הטובים, ויונן בהקדם דברי הכתוב גם מעוף השמים שבעה שבעה לחיות זרע על פני כל הארץ, ולכאורה לחיות זרע מיותר הוא, אך הנה ממשמעות הכתובים משמע שעיי הקרבנות שהקריב נח אחר המבול ציל את העולם שלא יבא עוד מבול, והוא כוונת הכתוב שמאלו הבהמות יקריב קרבנות אחר המבול ועי הקרבנות גרם לחיות זרע על פני כל הארץ, והיה זה שכרו על הקרבנות שלא יבא עוד במבול, אך הנה ידוע כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אולם כתבו המפרשים דעל מה שמוסיפים יתר על החיוב איכא שכר בהאי עלמא, ונח לא נצטווה מפי הקב"ה על הקרבנות והיו אינו מצווה ועושה ששכרו בעוה"ז, וכתה בבניי לפרש הכוונה של מצוות ומעשיי דלכאורה היינו אך, ובי דמצוות קאי על מה שמחויבים ע"פ הדין, ומעשיי פירושו מה שמוסיפים מעצמו על החיוב, וזשיה אלה תולדות נח ופירש"י שעיקר מעשיהן של צדיקים מעשיהם הטובים, דכוונתו על מה שהקריב הקבנות אחר המבול שזה נקרא מעשים טובים על שהיו בלי ציוו, ועיינו נשאר לו תולדות כי בא בשכרו להחיות זרע. (דברי יואל)

שאמרו המקדש אשה עיימ שאני רשע אפי' כל ימיו הי' צדיק הי' מקודשת, וע"כ אפי' אם שמעתי מפי השיית עצמו שאני צדיק לא הייתי מחזיק א"ע לצדיק ע"כ שמעתי, ולזה בשעה שאמר השי' לנח כי אותך ראיתי צדיק שבדאי נח היה מאמין באותו רגע שהוא צדיק, ונחסר לו אז המצוה שלא להיות צדיק בעיניו שהוא אי מתרייג מצוות לדעת סמ"ק, ושוב אין לו תואר תמים, משא"כ שלא בפניו שהוא מחזיק א"ע שאינו צדיק ומקים הלית ז', ע"כ יש לו תואר תמים. (ייטב לב)

☆

נח איש צדיק וגו', יתבאר כי הנה ידמע זאת שהעיקר הוא לידע ולהאמין שהכל היא בהשגחה פרטיית מאתו ית', לא לחכמים לחם ולא לנבונים עושר, ומה דכתיב וברכתך בכל אשר תעשה היא רק דברים ככתבן שהאדם לא יסמוך עצמו על הנס רק צריך עשיה מועטת ומלאכתו עראי והשיית ישלח את הברכה כי אין מעצור להי להושיע, והנה תיבת איש מורה למי שיודע בטוב עוה"ז כמעט איש האדמה, וזשיה נח איש צדיק וגו', כלומר שהיה עוסק בטוב עוה"ז, אעפ"כ את האלקים התהלך נח שהיה יודע שהעיקר רק באלקים שהוא הבורא ומנהיג את העולם כולו ברצונו והכל מאיתו. (קדושת יו"ט)

☆

נח איש צדיק וגו' את האלקים התהלך נח. ויבאר עפ"י שכתב בצמח הי' לצבי עה"פ מה הי"א שואל מעמך, כי בחינת ענה ויראה כמעט אי אפשר להיות ביחד, כי משורש ענה להיות בטל במציאות ואינו בגדר שיתירא כי מה הוא, וגדר יראה יש על כל פנים במציאות, וזשיה מה הי"א שואל מעמך, היינו שתהיה בבחינת מה, כי אם ליראה,

אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה וגו'. וכתב בתריה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה ולא נאמר צדיק תמים, וי"ל דהנה נח היה צדיק אלא שהי' לו קצת חסרון מה שלא התפלל על בני דורו, והנה הר"מ בספר המורה כתב כי גם בדורות שמאדם ועד נח לא היו חיים כ"א קי או ק"ב שנים כדכתיב והיו ימיו מאה ועשרים שנה רק אנשים פרטים הנקובים בשמותם בתורה לומר שהיו חיים ערך מ' מאות שנה וכדוי עיד נח, ומעתה נח שהיה בן שש מאות בעת המבול ראה כמה דורות, וקודם דור המבול שלא היה צורך להתפלל להגין בעדם היה צדיק גמור מבלי שום חסרון, וזשיה צדיק תמים היה בדורותיו שקודם המבול אז היה צדיק תמים בלי שום חסרון כי לא היה צריך להגין עליהם, אך עתה זאת היה לו את האלקים התהלך נח, והו החסרון שהסכים עם מדה"ד ולא הגין בתפילתו בעדם, וזה שא"ל הקב"ה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה דייקא, ולא אמר תמים כי בדור הזה לא היה תמים כי לא התפלל עליהם. (ישמח משה)

☆

אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה וגו'. וכתב בתריה כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה ולא נאמר צדיק תמים, נ"ל ביאור הדבר כי ידוע שמשביעין אותו אפי' כל העולם אומרים עליך צדיק אתה הי' בעיניך כרשע ובסמ"ק מונה בין הלאוין שלא להיות צדיק בעיניו שנאמר אל תאמר בצדקתך עיי"ש, ושמעתי בשם צדיק אחד שאמר אפי' יאמר לי השי' בעצמו שאני צדיק שבדאי אני מאמין כי אמת הדבר היינו באותו רגע שאומר הי' אבל ברנע שאח"ז שוב יוכל להיות ח"ו שאינו כן כי יש קונה עולמו בשעה אחת ויש להיפך חלילה, ועיד

**מוסדות
יטב לב
דרכינו יואל
מסאטמאר**

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א
עיה"ק ירושלים ת"ו

**מרכז
המוסדות
דרכינו יואל
מסאטמאר**

בנשיאות כ"ק מורן אדמו"ר שליט"א
קרית יואל - בני ברק

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק', ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת נח

מז"ה שמואל ישראל שטיינמנץ הי"ו
המלמד: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
מז"ה ישראל אפרים פישל שלעזינגער
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א
מז"ה אשר אנטשל ליכטענשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א
מז"ה יואל יצחק שטערן הי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א
הרב שמואל אבא אשכנזי שליט"א
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשק שליט"א
מז"ה משה אברהם וידער הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א
מז"ה אהרן הערש מיטעלמאן הי"ו
המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
מז"ה מרדכי פיערשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר יואל בינדער שליט"א
מז"ה יצחק משה ראזענבערג הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א
מז"ה ישראל מאיר ראטענבערג הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף צבי מארקאוויטש שליט"א
הרב וואלף לאנדא שליט"א
המלמד: הר"ר ישראל יאקאב שליט"א

מז"ה בניציון אלי זאלדאן הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א
מז"ה מנחם שמואל יעקב גאטליעב הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א
מז"ה שאול פריעדמאן הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א
מז"ה נפתלי הירצקא בראך הי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א
מז"ה יוסף מייזליש הי"ו
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
מז"ה פנחס לעמיל קיש הי"ו
המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
מז"ה שלמה זלמן וועכטער הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א
מז"ה יואל יודא טייכמאן הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א
מז"ה מאיר דוד היילברוין הי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א
מז"ה שלמה לאזאר הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א
מז"ה יוסף משה געלבשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

אלה תולדות נח נח

פע"א נזדמן הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לבית מרן החת"ס בשעה שהיה יושב בעמק הלכה באיזה תוספות תמוה, כשנכנס הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע נתן לו החת"ס שלום, ושאלו: האם כבודו הוא תלמיד חכם ויודע ללמוד, הרה"ק מבארדיטשוב שהיה עיף ויגע מטלטול הדרך השיבו: אילו הייתי יושב במנוחה כמו הרב דפרעשבורג והייתי סועד היום סעודה כמו הרב מפרעשבורג, הייתי גם אני יכול ללמוד, תיכף ומיד ציוה החת"ס שיביאו לפני האורח מעט יין וישן טוב ומיני מתיקה, וביני לביני חזר להתעמק בלימודו בדברי התוספות המוקשים, הרה"ק מבארדיטשוב ישב לפניו שעה ארוכה ולא טעם מאומה, כשהרגיש החת"ס שהאורח עדיין לא טעם, תמה ושאלו: למה אינו טועם מר, הלא כל זה הובא בשביל מעלתו, השיב לו הרה"ק: בגמרא הקשו (ברכות ל"ה). כתוב אחד אומר "לה" הארץ ומלואה", וכתוב אחד אומר "והארץ נתן לבני אדם", ותיצו: לא קשיא, כאן קודם ברכה, כאן לאחר ברכה, ואם כן, כל זמן שכבוד תורתו לא יברך על המאכל הזה עדיין לא קנה החפץ מהשי"ת ואינו שלו, ולא יוכל לכבדני בדבר שאינו שלו, מיד בירך החת"ס ושתה מעט, ורק אח"כ אכל ושתה הרה"ק מבארדיטשוב, אח"כ שאלו החת"ס שוב: האם כבודו יכול ללמוד, והשיב לו: אם אומרים לי דבר תורה אני מבינים, יגיד לי הרב מפרעשבורג איזה דבר תורה והראה לו הגאון את דברי התוספות התמוהים אשר עמד בהם באין מבין דבר, תיכף פתח הרה"ק מבארדיטשוב בהתלהבות קאפיטל כ"ד שבתהלים "לדוד מזמור" עד כי נפל תחת השולחן מרוב דביקות, כמנהגו, ואח"כ קם והגיד להחת"ס פירוש דברי התוספות, החת"ס שראה כי זה אינו מגדר האנושי, אמר להרה"ק מבארדיטשוב: טוב, עתה הנני מכיר גדולת כבוד קדושתו, אך עם כל זה יגיד נא לי מדוע אמר דווקא מזמור הלז שבתהלים, השיב לו הרה"ק: כי במזמור זה מרוזם שם בעלי התוספות המוקשה, והתפללתי אל ה' שבעל התוספות יבוא מהיכל העליון ויאמר לי הפשט, ואכן בא ואמר לי, או אז ידע החת"ס כי איש אלוקים קדוש לפניו וכיבדו מאוד, ודיברו מענין לענין עד שבאו למאמר חז"ל (מכות י"ז): אמר רבא דילידא אימיה כרבי שמעון תלד, ואם לאו לא תלד, והיא פליאה דאם כן לא שבקת חיי לכל בריה, ואמר הרה"ק מבארדיטשוב: כתיב "ולשם יולד גם הוא" שהוא הוליד את עצמו, כי "אלה תולדות נח - נח" שתולדותיהן של צדיקים מעשים טובים, וא"כ הצדיק מוליד את עצמו ע"י מעשיו הטובים, כמו שאמר הרה"ק ויולדת אותו, וזהו "ולשם יולד גם הוא" שהוא גם הוליד את עצמו, כאמור, וכן ר' שמעון היה מהתנאים שהתעצמו כל כך במעשיהם הטובים שנקראו

בשם "לידה" שהולידו את עצמם, וזהו שאמרו "דילדה אימיה כרבי שמעון תלד" דהיינו מי שיתעצם כל כך עד שהגיע למדרגה כזו כמו רבי שמעון, יוכל לכוונת עצמו בשם "לידה", ואם לאו לא תלד שאם לא יתעצם עד למדרגה נעלה זו אין הוא מכונה בשם לידה. (עשר אורים)

איש צדיק בדורותיו

פעם אחת כתב אא"ז הגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל תשובה לאיש אחד בר אוריין שהיה גר בכפר אחד סמוך לבראדי, ובראש המכתב כתב להרה"ג בכפר פלוני, ויהי כקרוי האיש את המכתב וישתומם מאוד בידו כי אא"ז אינו כותב לרבנים גדולים תואר כזה, ואיך יצא עתה בשיר המעלות אשר לשלמה וכותב עליו תואר כזה לעילא מן דרגיה, וישם את פעמיו עירה בראדי וישאל אל אא"ז על ככה, ויאמר לו אא"ז מדוע לא שמת לב להבין כונתי, שפיל לספייה וראה מה כתיב שם הרב הגאון בכפר פלוני, כלומר שם בכפר ההוא בין אנשים עמי-ארצים ובורים גאון גדול הנך, כי מי ידמה לך ומי ישווה לך. (שיחות צדיקים)

ויהי המבול על הארץ

פע"א כשהיה עצירת גשמים והגאון ר' אברהם אביש מפראנקפורט היה בדרכו לביהכ"נ כדי להתפלל על הגשמים, ויהי בלכתו בתוך קהל עם סגולה, פגע בדרך באיש אחד קל בדעתו בעניני יראה, קרא לו הגאון שיצטרף אל הקהל ויבוא להתפלל, התחמק הלה במענה: רבי, וכי מה יכולה תפילתי להועיל, אמר לו הגאון בהלצה: אנשים כאלו כבר הביאו אפילו מבול לעולם, ולא רק גשמים. (אהל אברהם)

והיה לך ולהם לאכלה

סיפר הגאון רבי שמעון סופר אב"ד קראקא שפע"א שאל למרן הק' מצאנז זי"ע שיאמר לו מה טיבו של שיריים שהחסידים משתוקקים להנות מהם, והשיב לו: היות כי ידוע שבמאכלים יש הרבה "פסולת", ואינם נותנים כח להאוכלם, רק עיקר הכח שבא להאדם האוכל היא רק חלק המעולה והטוב שבמאכל, והוא הנקרא ניצוצות הק'. והצדיק האוכל בקדושה ובטהרה מתקן כל המאכל ונעשה כולו קדוש, והאוכל מזה אפילו רק מעט עושה בו פעולה גדולה לכל ענינים לטוב, ועפי"ז פי' מהר"ש סופר ז"ל מאמח"כ "אתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה", ויש לדקדק על תיבת "לך" דהול"ל "והיה לכם לאכלה" ולפי האמור יובן שהקב"ה אמר לו שהוא יאכל מקודם וממילא עי"ז יהיה נעשה כל המאכלים שנשאר מאכל רוחני, שהוא שיריים של הצדיק, וז"ש "והיה לך" היינו מקודם יהיה לך, שנח יאכל מקודם, ואח"כ "ולהם לאכלה" עכד"ה ודפח"ח. (בית פנחס)

**מוסדות
יטב לב
דרבינו יואל
מסאטמאר**

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עיה"ק ירושלים ת"ו

**מרכז
המוסדות
דרבינו יואל
מסאטמאר**

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרית יואל - בני ברק

עולת החודש

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד
הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק',
ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מברותה"ק על טהרת הקודש

חודש חשוון

מו"ה יואל אשר צבי בארמינקא הי"ו

המלמד:

הר"ר יוסף מאיר שווארץ שליט"א

מוה"ר חיים פארגעס הי"ו

המלמד:

הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה מנחם יודא שלעזינגער הי"ו

המלמד:

הר"ר יואל יאקאב שליט"א

כמר יצחק פאגעל בי"ו

המלמד:

הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מרת עטל רבקה טייטלבוים תחי

המלמד:

הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה חיים ראובן שענהברוין הי"ו

המלמד:

הר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם
לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

החודש הזה לכם, לכם לכל צרכיכם, עליכם ועל בניכם,
וישלח ברכה ה' אלקיכם, להשפיע מעין הברכה כפעולתכם,
הון ואושר בביתכם, תענוג ונחת כל ימי חייכם, ועומדת לעד צדקתכם.

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים כפתור ופרח משוקדים

פרפראות לחכמה

☆

ויהי לשבעת הימים:

איתא (סנהדרין ק"ח ב') ויהי לשבעת הימים אלו ימי אבילות של מתושלח דבר אחר לשבעת הימים ששינה עליהם הקב"ה סדר בראשית שהיתה חמה יוצאת ממערב ושוקעת במזרח ואיתא (סנהדרין צ"א ב') מפני מה חמה שוקעת במערב כדי יתן שלום לקונה, עוד איתא בבראשית רבה (ל"ב ז') ויהי לשבעת הימים ז' ימים הקב"ה נתאבל על עולמו והדין הוא שאבל אסור בשאלת שלום לכן נהפכו סדרי בראשית והחמה שקעה במזרח כי לא יכלה ליתן שלום לקונה בגלל אבילות.

(בני שמואל)

☆

מכל אשר בחרבה מתו:

רש"י: ולא דגים שבים, י"ל הטעם דכתיב 'כי השחית כל בשר' ופירש"י אפי' בהמה חיה ועוף נוקקין לשאינן בני מין, וכתבו התוס' (ב"ק נ"ה, ד"ה המרביע) ובירושלמי דכלאים (פ"א) משמע דאי אפשר להרביע דגים, לכן ניצול.

(פרדס יוסף)

☆

וישאר אך נח:

רש"י: י"א איחר מזונו לאריה והכישו, י"ל איתא (שבת קנ"א): אמר ר' פפא גמירי ארי אבי תרי לא נפל מן ההכרח לומר שארי הכישו כשהיה לבדו וז"ש "וישאר אך נח" שהיה לבד לכן הארי הכישו.

(נפש דוד)

☆

ויכלא הגשם:

ב' פעמים "ויכלא" במסורה כאן "ויכלא הגשם" ואידך "ויכלא העם מהביא" י"ל ע"פ מה שאמרו (תענית ח'): אמר רבי יוחנן אין הגשמים נעצין אלא בשביל פוסקי צדקה ברבים ואין נתניין, וז"ש "ויכלא הגשם" למה נעצר הגשם בגלל "ויכלא העם מהביא" את הצדקה.

(דמשק אליעזר)

☆

והנה עלה זית טרף בפיה:

ולכאורה קשה למה דווקא זית, י"ל כיוון שדור המבול השחיתו שדבקו מין בשאינו מינו וזדא גס הרכיבו באילנות מין בשאינו מין ואיתא (ירושלמי כלאים ג') אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך כשתילי זתים סביב לשולחנך. מה זתים אין בהם הרבה, וכיוון שהזית אינו מקבל דרכה לא הושחת במבול לכן היא הביאה עלה זית.

(מילין יקירין)

☆

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים וגו' ויולד נח שלשה בנים:

י"ל ע"פ מה דאיתא (ב"ר כ"ו ד') לפי שהיו שטופים בזנות לפיכך הרבה להם נקבות הה"ד (שם י') והיה כי החל האדם ובנות יולדו להם, וז"ש "אלה תולדות נח נח איש צדיק" והא ראייה "ויולד נח שלשה בנים" ולא נקבות מכח שהיה צדיק.

(דרוש שמואל)

☆

כי השחית כל בשר:

רש"י: אפילו בהמה וחיה נוקקין לשאינן מין, הקשה בזהר למה הקריב נח ביציאתו מן התיבה ולא קדם לכן, י"ל איתא (ובחסים ע"א). חטאות שנתערבו ברובע ובנרבע ימותו כולן, ממילא לא היה נח יכול להקריב לפני המבול אבל אחר המבול כל שקלטתו התיבה בידוע שלא השחית היה יכול להקריב.

(אור יקרות)

☆

צדיק תמים בדורותיו:

איתא (סנהדרין ק"ח). נח איש צדיק תמים היה בדורותיו אמר ר' יוחנן בדורותיו ולא בדורות אחרים, קשה למה דורש ר' יוחנן לגנאי, י"ל ר' יוחנן לשיטתו כדאיתא במדרש (ב"ר ל"ב ו') א"ר יוחנן נח מחסר אמנה היה אלולי שהגיע מים לקרסוליו לא נכנס לתיבה, לכן דרש כאן לגנאי.

(באר שבע)

☆

צהר תעשה לתבה:

י"ל ע"פ מה שאמרו חז"ל צדיקים מהפכים מדת הדין לרחמים ע"י תורתם ותפלתם היינו שתיבת נגע מהפכים לענג או תיבת צרה לצהר, וזה שאמר הקב"ה לנח שהיה צדיק הדור "צהר תעשה לתבה" מתיבת צרה תעשה צהר "ואל אמה" ר"ת אלקים מ'דת הדין "תכלנה מלמעלה" תכלה את מדת הדין מלמעלה שיהפך לרחמים "ופתח התבה בצדה תשים" האות צדי שהיא בפתח צרה תשאיר את בצדה במקומה כמו שהיא אבל "תחתיים שנים ושלישים תעשה" רק תהפוך את האותיות התחתונות הבאות אחר הצדי ומהאות השניה תעשה שלישית ומהאות השלישית תעשה שני והיה צהר.

(ילקוט הגרשוני)

☆

שנים שנים באו אל נח אל התבה:

מדרש פליאה: אליו יומין דמשלימין בהון הלל הגדול, י"ל הנה הימים שגומרים בהם הלל הסימן היא בבט"ח, היינו ב' ימים של פסח ב' ימים של שבועות ט' ימים של סוכות ח' ימים של חנוכה וזה גם מרומז בפס' הזה "שנים שנים" שני ימים של פסח ושני ימים של שבועות "באו בגימטריא ט' לרמז על ט' ימים של סוכות "אל נח" בגימטריא "חנוכה".

(חדושי נפלאות)

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

וידרשת והקרת

בענין גדר איסור שביתה לבן נח

יום ולילה לא ישובתו (נח ח' כ"ב)

ולקיימו אפי' בשאר הימים, אבל קשה לומר כן כי שביתה השבת קביעא וקיימא ויומא קא גרים ליה, וא"כ אין סברא שבשאר הימים יהיה מקום לומר שהיא גזילה, רצ"ע.

☆

עוד נפק"מ איכא דהפנים יפות (בפרשתן) דמחדש דאיסור לא ישובתו הוא דייקא לשבות יום ואח"כ לילה כלשון הכתוב יום ולילה לא ישובתו, אבל מותר לב"נ לשבות לילה ויום כשביתה שבת.

ובזה מיישב הקושיא הידועה דאיתא דהאבות קיימו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה, ולכאורה האיך שמרו את השבת אי היה להם דין ב"נ דרי ב"נ ששבת חייב מיתה, ומיישבו עפ"ד הנ"ל שהאיסור הוא דייקא יום ולילה, וא"כ שפיר שמרו את השבת כהלכתה וממנה נפשך עשו כשורה, כי אם יש להם דין ישראל שפיר שמרו את השבת כדת ודין, ואם יש להם דין בן נח דרי לא עברו על שום איסור כי הם שמרו ליל ויום, והאיסור הוא דייקא יום ולילה, עיי"ש, ודפח"ח. וועיין במאורן של ישראל הנדפס בסף ספר ישמח ישראל שמביא בשם הרה"ק מווארקא ז"ע שיישב הקושיא הנזכרת עפ"ד הרמב"ם עיי"ש ותמצא נחת.

אמנם לכאורה הא תליא בשיטת רש"י והרמב"ם הנ"ל דהתינה לדעת רש"י דיסוד האיסור דנכרי מזהר על המנוחה, א"כ יש לומר שהאיסור הוא מנוחה ביום ואח"כ לילה, אבל לשיטת הרמב"ם דרי יסוד איסורו הוא מפאת חידוש דת בקיום שביתה שבת, דהוזהר שלא לחדש שביתה שבת, א"כ הסברא נותנת איפכא שרק לילה ויום יהיה אסור כי כך הוא דרך שביתה השבת, ולא כפי שכתוב בפסוק, רצ"ע בזה.

☆

קושיית הפוסקים על הרמב"ם וחידושו של הרדב"ז

ובאמת על זה נחתבטו הפוסקים בדברי הרמב"ם

בסנהדרין איתא (נח) נכרי ששבת חייב מיתה דכתיב יום ולילה לא ישובתו, ורש"י מבאר דיסוד האיסור הוא משום שאסור לו לנוח ולשבות ממלאכתו, ואף אם שבת סתם בלא שום כוונת שביתה השבת חייב מיתה, ומשום שמחוייב הוא לעשות מלאכתו בכל יום ולא לנוח וליבטל ממלאכתו.

אולם מדברי הרמב"ם (בפ"י מהל' מלכים ה"ט) מובאר דיסוד האיסור הוא משום שנכרי מוזהר שלא לחדש שום דבר בהדת, וזהו לשונו: וכן גוי ששבת אפילו ביום מימות החול אם עשה אתו לעצמו כמו שבת חייב מיתה, ואין צריך לומר אם עשה מועד לעצמו, כללו של דבר אין מנחין אותו לחדש דת ולעשות מצוות לעצמן מדעתן וכו', הרי לן מדבריו דכל האיסור הוא רק אם שובת לשם שביתה ולשם כוונת שביתה, דנכרי מוזהר שלא לחדש דת לעצמו.

עוד שיטת מחודשת יש בדברי היד רמ"ה בסנהדרין (הובא בגליוני הש"ס שם) שמבאר דאיסור שביתה אצל עכו"ם יסודו משום גזל, כי מנוחת השבת לנו ניתנה ולא לנכרים, עיי"ש.

☆

הנפק"מ היוצא בין הטעמים

והנה לפי שיטת רש"י יש איסור לבן נח לנוח ממלאכתו אפי' בסתם יום מן הימים שמקדישו למנוחה, משא"כ לשיטת הרמב"ם שהאיסור הוא משום חידוש דת, נמצא שאם הבן נח מחליט לעצמו שבוים שלישי יקבע למנוחה אין בזה שום איסור כי אין האיסור רק לחדש לעצמם מצות שביתה השבת, אבל אם שובת לעצמו ביום חול ליכא בזה שום חידוש דת.

ולפי דברי הרמ"ה דיסוד האיסור הוא משום גזילה, פשיטא לן דליכא איסור רק כששובת בשבת, והגם דאיכא למימר שעצם הרעיון של יום מנוחה ניתנה רק לישראל באהבה ואסור לו לגוי לאמצו

ושבת הרי הוא מתקדש בהיותו יום השביעי לששת ימי המעשה, וקידושו של השבת אינו חל אלא משום שעברו ששת ימי המעשה, ואשר לכן נכרי השוּבת כל יום שני בשבת יש כאן חפצא של חידוש דת השבת, לאשר הוא מונה ששה ימים ומקדש את יום השביעי.

☆

והנה המקום לציין דמד' הראשונים בשבת (שם) מבואר דמה שאמרו שם דהחולך במדבר ושכח אימתי שבת מונה ששה ומקדש יום אחד, זהו רק מדרבנן כדי שלא תשתכח ממנו מצוות השבת, אכן הרדב"ז ס"ל דבאמת מתקיים במנוחתו תורת שביתת שבת מה"ת, שכך נתנה תורה מצות השבת לכל אחד ואחד למנות ו' ולקדש שביעי, ורק כשהוא במקום ישוב נגרר דינו אחר כל הישוב.

☆

טעם חדש בדברי המהרש"א

ובחי' המהרש"א בסנהדרין שם כתב דהשבת היא ככלה הנשואה לישראל, כמו שאמרו במס' בב"ק (לב) בסדר קבלת שבת דהוּו אמרי נצא לקראת שבת מלכתא, וכן בואי כלה בואי כלה, ושם בב"ק כתב המהרש"א שהשבת קנוייה ומקודשת כבת זוג לישראל.

ולמעשה הוא דברי המדרש שמות [פכ"ה פי"א] כי השבת היא אות ברית בין הקב"ה ובין ישראל, משל למלך יושב ומטרונא יושבת כנגדו העובר ביניהם חייב מיתה עיי"ש, והיינו דנכרי השוּבת הרי זה כניסה בין הקב"ה וישראל מטרוניתיה.

שלפי"ד יוצא דליכא איסור שביתה רק ביום שבת כי רק אז שייך לומר חידוש דת וכאמור לעיל, וקשה דבגמ' שם משמע דהאיסור הוא לשבות בכל יום והרמב"ם בעצמו מביאו להלכה, והרבה נתייגעו ליישבה, וועיין ביד רמ"ה בסנהדרין שם חידוש גדול בזה.

☆

ובתשו' הרדב"ז עמד בזה, ומיישבו על פי שמחדש דעיקר מנוחת השבת לא קביעא וקיימא מששת ימי בראשית, אלא מסור לכל אחד מישראל, לעבוד ששה ימים ולנוח ביום השביעי זכר למעשה בראשית, וא"כ נמצא דמה שכתב הר"מ דנכרי ששבת ביום שני וכדו' חייב מיתה, היינו ששבת ביום זה בקביעות, ונמצא שהנכרי עובד ו' ומקדש שביעי, נמצא שהרי זה מקיים דת מנוחתה של השבת.

ויסוד לדבריו הביא דהנה איתא בשבת (טז):

שהמהלך במדבר ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ימים ואח"כ מקדש יום שביעי, וכתב הרדב"ז על זה שכאשר מגיע למקום ישוב ורואה שטעה בחשבונו ביום השבת אין צריך כפרה ולא חטאת, והוא לפי שכך ניתנה תורה לכל אחד מישראל למנות ששה ולקדש יום שביעי זכר למעשי בראשית, ומה שאסור לעבוד כשהוא במדבר בכל יום, הוא משום ספק שהוא שבת לבני מחוז זה, אך מ"מ ביום ז' שלו הוי שבת מה"ת, עכ"ד, וחידוש הוא.

היוצא מדבריו חידוש גדול דחלות דין השבת לא קביעא וקיימא מששת ימי בראשית להיות יום השביעי קדוש בקדושת השבת, כי אם דכל שבת

הוצאות הגליון בשבוע זו נתנדב על ידי

ידידינו הרבני הנדיב הנכבד, רודף צדקה וחסד

מוה"ר בנציון ראזמאן הי"ו

אב"י בבארא פארק יע"א

לרגל שמחת אירוסיתו שתחי' למזל טוב ובשעתו"מ

יה"ר שיזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח וכל טוב סלה

שמחתי באומרים ל"י

בתודה וקול זמרה, נשנר בזאת השורה, ברכת מול טוב, וברכות לרוב, קדם ידידנו האברך היקר והחשוב, על כל מכיריו נערץ וחביב, עסקן נמרץ לכל קדשי בית סאטמאר, וגם לרבות משליך עצמו מנגד למוכת קהילתנו הק' וכוללנו המפואר, חן וחסד נסוך על פניו, ושמו הטוב בויכוי הרבים הולך לפניו, יראתו קודמת לחכמתו, ועשות חסד כל מנמתו, כשמו הטוב כן תהילתו,

ידאצ'ל הלוי לאצ'דאצ' הקדוש

עסקן נמרץ בקרב קהילתנו הק' בוויילאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו למז"ט

יה"ד מלפני אבינו שבשמים, שיוכה לגדלו ולחנכו על מבועי התורה, וימשיך להרבות פעלים להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך רב שמחה ואורה, ובשכר זאת יתברך בבני חיי ומוזני רוחיה וסיעתא דשמיא, לעלם ולעלמי עלמאי, עדי נוכח לביאת משיח צדקנו, ומלכנו מרן רבינו הנה"ק שליט"א בראשינו, במהרה בימינו, אמן.

החזותיים לעצן שני בברכת הודאה
הנהלת הכולל

ונתנו ידידים זמירות שירות ותשבחות

גופת תטופנה שפתותינו, להביע מיטב ברכותינו ואיחולינו, קדם מע"ב ידידנו, האדם היקר והמהולל בתפארה פינו ימלא שבח ותהילה, ולשונונו מילה, כשהשמחה במעונו נברכו ונהללו בברכה מרובה ובאותות כבוד ויקר תהי נא ברכותינו לראשו עטרה, על כל מעשיו ופעליו הנבירים לכל קדשינו בלב ונפש מסורה, עסקן נמרץ לכל יודעיו ומכיריו נערץ וחביב, תורה וחסידות אצלו שלוב, אצל מרן רבינו הנה"ק שליט"א מקורב ואדוק ומם ולילה לא ישבות חשיכה באורה, להרבות ולהטיב לכלל ולפרט תדירא, איש חמודות האי גברא יקירא

מיה"ר גפתלי הירצקא שטיין הי"ו

מגדולי עסקני קהילתנו הק' בעואב" וויליאמסבורג יע"א

לרגל השמחה שבקצונו, רועות קל בגרונו, בעזר צורו וקינו
בהולדת בנו והכנסתו בגריחו של אאע"ה ויקרא שני בישראל אהרן מנחם ני"ו

יה"ד מלפני אבינו שבשמים, שיתברך במלוא חפניים, תענוג ורוב נחת, ממנו ומכל ירו"ח בבת אחת, ובשכר פעליו הנבירים והנבירים, יראה פרי הילולים דורות ישרים, וימשיך להגדיל עשות לזכות את הרבים, במעשיו הטובים, ומרן דבשמיא יהא בסעודו להתברך בשפע ברכה והצלחה, ברביה והמשכה, בלי קצבה והערכה, ויוסף עליו ה' אלף פעמים ככה, וכט"ס.

החזותיים לעצן שני מתוך רגשי אהבה וידידות

מאיר גפתלי פערל יקותיאל יצחק בראד יחזקאל ראטער

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי ישראל בן הרה"ק רבי שלום שכנא זי"ע מריזשין

יומא דהילולא ג' מרחשון (תרי"א)

א' מרחשון

רבינו יונה חסיד מגירונדי ב"ר אברהם
(שערי תשובה) - ה"א כ"ד

ב' מרחשון

רבי משה יהודה לייב ב"ר שלמה
שפירא מסטריזשוב - תרע"ד

ג' מרחשון

רבי ישראל ב"ר שלום שכנא מריזשין
- תר"א
רבי אליעזר ב"ר נפתלי צבי מדיזיקוב
- תרכ"א
רבי יודא לייב ב"ר מנחם מענדל
מליבאוויטש - תרכ"ז

ד' מרחשון

רבי יודא ב"ר ישעי' מודערן זצ"ל
(זכרון שמואל פרי עץ) - תרנ"ד
רבי קלנימוס קלמיש ב"ר אלימלך
(חובת התלמידים) - תש"ד

ה' מרחשון

רבי שלמה דוד יושע ב"ר אברהם
ה"יד מסלאנים - תש"ד

ז' מרחשון

רבי שמעון ב"ר אברהם אשכנזי
(נחלת שמעון) - תקס"ד
רבי יודא צבי אייכענשטיין מראולא
ב"ר משה מסאמבור
רבי נתן דוד משידלאווצא ב"ר
ירחמיאל צבי מפרשיסחא - תרכ"ז
רבי חנוך העניך ב"ר יוסף דוד אב"ד
סאסוב וקערעצקי (חתן מרן הקדייט)
תש"ג

ח' מרחשון

רבי נחום קאפלאן (רבי נחום
האראדנער) - תר"מ
רבי מרדכי ב"ר דוד מסקווירא - תר"פ

הרה"ק מריזשין זי"ע נולד ביום ג' תשרי שנת תקנ"ז לפ"ק לאביו הרה"ק רבי שלום שכנא בן הרה"ק רבי אברהם ה"מלאך בן הרה"ק הרבי ר' בער המגיד הגדול ממעורטש זי"ע, ולאמו הרבנית הצדיקת מרת חוה בת הרה"ק ר' אברהם מקאריסטשוב חתן הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל זי"ע.

העיד על עצמו שיש לו נשמה של חזקיהו המלך. מובא בספר אבן שתיה בשם אחד מוקני החסידים ששבת אצל הרה"ק מריזשין, ואצל השלחן הטהור היו מסובים צדיקים מפורסמים ובראשם הרה"ק ר' יחיאל מיכל מקורימא זי"ע בן הרה"ק ר' הערש מענדל בן הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע שהי' נמי כשותף להרה"ק מריזשין בעת צרה שישב עמו בבית הסוהר מחמת אותו עלילה שהעלילו על הרה"ק מריזשין, ובאמצע סעודת ליל שבת ראו איך שהרה"ק מריזשין לוחש דבר מה באזנו של ר' יחיאל ושמעו שאמר לו "כאשר אבוא לעולם העליון אתדיין עם אבותי הק' מדוע הביאו נשמה גבוהה כמותי לדור שפל כזה"

מסופר כי בהיותו ילד קטן קרה כמה פעמים שהלך לשוק הטבחים והראה להטבחים מה כן לקנות כי זה יהי' כשר ומה לא לקנות כי זה יהי' טריפה, וכשמוע מזה אביו הוכיחו על זה ואמר לו שלא יעשה זאת כי התיקון של הבהמה היא ע"י שחיטה כשרה וע"י הברכה שמברכין על שחיטתו, וע"י אמירתו הוא מעכב התיקון מהבהמות הטריפות, אך הילד טען לעומתו ברוב תמימותו אבל הלוא התורה חסה על ממונו של ישראל ולמה יפסידו בלוקחם בהמות הטריפות. - כשהי' כבן ה' או בן ו' מצאו אביו פ"א לבדו מהלך בחדר אנה ואנה סופק כפיו ומתיפת חרש, שאלו אביו למה זה תבכה, עמד הילד ושתק ואח"כ אמר: אוי אבא מחשב אני לעצמי כמה פעמים הרימותי את ידי שלא לשם שמים

ידוע שכל ימיו עשה סיגופים קשים על גופו ואף שנהג עצמו במלבושי כבוד ומלכות אבל ידוע שמנעליו שהי' מזהב הי' פתוח מלמטה ודרך על ארץ ממש, והסיגופים אלו כבר התחיל משנות נעוריו וילדותו.

כשהי' ילד קטן נתייתם מאביו ואחיו הגדול הרה"ק אברהם מפרוהביטש ז"ל גידלו, פ"א ראתה אשת הרה"ק ר' אברהם איך שהילד מחזיק בידו חתיכת ברזל מלובן באש ושם אותו על גופו הק', הלכה וסיפרה לבעלה מה שראתה, רבי אברהם קרא לאחיו הילד ושאלו על זה ענה לו הילד "הני מוכרת להראות להיזהר" כי לא יפחידו מאומה בדברים כאלו היינו בעצער הגוף, כי אין לי שום עסק עם הגוף".

כשביקר הרה"ק מסאווראן אצל הרה"ק מאפטא זי"ע התלונן הרה"ק מסאווראן שישנם כאלו שלא רואים אותם לומדים תורה והם רביים ענה לו הרה"ק מאפטא הלוא יודע אני שכוונתכם על הרה"ק מריזשין, הוא אינו צריך ללמוד כי לא שכח מה שלמד בבטן אמו, כי השכחה נובע מזה שבא מלאך וסוטר על פיו יומי הוא זה המלאך אשר יעזי' לסטור על פיו, הרה"ק מאפטא הי' רגיל לומר על הרה"ק מריזשין מעולם לא ראיתי את כל התורה כולה בבלי וירושלמי, גאונים ואחרונים, כרוכה ועטופה במעיל של צמר כאשר ראיתי אצלו.

הביאו לי ספרי יחוסים

מונה את יחוסו, וגם המחזות עושה כך, ע"כ עכשי גם יעשה כך, ומונה הרה"ק מריזשין את יחוסו שהוא בנו של הרה"ק ר' שלום שכנא מפרוהביטש זי"ע, בן הרה"ק ר' אברהם המלאך זי"ע, בן

כשהשתדך הרה"ק רצ"ה מרימינוב עם הרה"ק מריזשין זי"ע אמר הרה"ק מריזשין שדרכו שלפני גמר קשרי שידוכין

תיקון העליונים

מובא בספר תפארת ישראל שפ"א נכנס אחד מחסידיו ריוזין לבקר את הרה"ק ר' נחום בער בנו של הרה"ק ר' שלום יוסף בנו הגדול של הרה"ק מריוזין זי"ע ולא מצאו בחדרו וחיכה על בואו, בינתיים פתח איזה ספר, וראה כתוב שם טעם על מה שנוהגים לא לאכול מה שה' מונח תחת המיטה שישנו עליו בלילה, כי השינה הוא אחד מששים ממיתה נמצא ששורה רוח טומאה על המאכל, ובתוך כך נכנס הרה"ק ר' נחום בער ושמע מהחסיד מה שראה עתה בהספר, אמר ר' נחום בער א"כ לכאורה בצדיקים לא שייך טעם זה ולמה מ"מ נמנעים מלאכול, אבל לפי מה ששמעתי ממשמשו של זקני הרה"ק מריוזין נחא, כי המשמש סיפר לי שפ"א מאוחר בלילה אחרי שעזר לזקניו ללכת לנוח וכבר הסיר מעליו את המלבושים ויצא מחדרו, נישא אליו איש אחד וביקש ממנו שירשהו ליכנס להרבי גער בו המשמש ואמר לו איך תוכל ליכנס בשעה שהוא כבר שוכב במיטה והתחיל ההוא לבכות מרה עד שנגע ללבו של המשמש אמר לו אני אינני יכול לעזור לך אם אתה רוצה תיכנס, והוא נכנס, והמשמש חיכה ליציאתו ומכיון שעבר זמן רב וראה שהוא אינו יוצא, נכנס להחדר והנה הוא רואה שהרבי יושב במיטתו מלוכב בכל בגדיו אפ' בחגורתו, שאל המשמש בחדרה הרי הכנסתי איש היכן הוא ענה לו הרבי וכי מה הפלא האם אינך יודע שישנם כאלו שליכנס הם צריכים רשות אבל לצאת יכולים בלי רשות ומבלי להרגיש בהם ביציאתם, וא"כ – סיים ר' נחום בער – מתורץ שהרי אצל צדיקים נמצאים מתים במתתם ממש.

כל העולם ניזון בשבילו

מין הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע נסע בצעירותו להסתופף בצל הרה"ק מריוזין זי"ע, ומכיון שלא היה שם עד אז על כן לא הכיר את קלסתר פניו של הרה"ק מריוזין, ובבואו לחצר הקודש ראה שם איש אחד מסתובב בחצר מלוכב רק בהוועסטל ובו תלויים שלשלאות זהב בעדיי עדיים יקרי ערך, והלך לשוחח אתו על אודות הרה"ק מריוזין ושאלו אימתי יכולין לכנס אל הקודש פנימה, וענה לו שלאחר איזה זמן יוכלו ליכנס אל הרבי, ובתוך הדברים הרגיש כבר מרן הייטב לב שהאיש אשר עומד לפניו הוא הרה"ק מריוזין בעצמו, והסתכל עליו כמתמיה על לבוש היקר שלא היה רגיל לראות עד עתה מנהיג של עדת חסידים מתנהג בהרחבה ולובש בגדי מלכות כאלו, והרה"ק מריוזין תפס מיד את מחשבתו ואמר לו, "יונגערמאן, הלא אמרו חז"ל (תענית י.) כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני דיו בקב חרובים מערב שבת לערב שבת. ויש לפרש בהקדם מה דקיימא לן (ש"ע אה"ע"י סימן קי"ד סוף י"ב, ועין בבית יוסף שם) כי המתחייב לזון את חבירו, אינו חייב אלא במאכל ומשתה, אבל האומר אזון ואפרנס, חייב גם בשאר צרכיו, וכגון מלבושים וכדומה. ונמצא כי בחינת מזונות היא בצמצום כדי חיותו, ובחינת פרנסה היא בהרחבה גדולה

המגיד הק' ממעזריטש זי"ע, ולמעלה בקודש. אח"כ ביקש את הרה"ק מרמינוב שגם הוא יעשה כך, אמר הרה"ק מרמינוב: אבי ואמי עזבוני וילכו בדרך כל הארץ בהיותי עוד נער בן עשר שנים ולא הכרתים איפוא היטב ולא אדע מאומה לספר שבחם, אבל זאת שמעתי עליהם כי היו תמימים וישרי לב, אני בעצמי נתגדלתי בבית איש קרובי ומסר אותי לחייט יהודי בטארנוב ללמוד ממנו את האומנות והייתי אצלו ה' שנים, ואצלו למדתי "שלא לקלקל את החדש ולתקן את הישן", כשמוע הרה"ק דברים אלו אמר: השידוך נגמר בכי טוב... "דאס איז זייער א טיף ווארט ס'ליגט אין דעם אסאך".

ככל היוצא מפיו יעשה

פ"א שבת הרה"ק ר' איציקל מווארקא זי"ע אצלו, וידוע שכשישב בשלחנו ה' יושב בדביקות גדול ולא נשמע שום קול בביהמ"ד בכדי שלא לבלבל אותו, והי' שם בין המסובים אדם אחד שסבל ממחלת שקרין "היסט" והתחיל להשתעל פעם אחרי פעם והמסובים הרעימו בקולם נגדו שיראה להפסיק כי הוא גורם לבלבל את הרבי אולם הוא לא ה' יכול להתאפק, והגיע לידי כך שגם הרה"ק מריוזין גער בו ואמר לו "היס נישט" כמובן שמחמת זה התחיל האיש להתאפק בכל כוחו עד שהתחיל להיחנק רח"ל, וכראות זאת הרה"ק מווארקא הרכין עצמו להרה"ק מריוזין ולחש לו הלא רחמנות גדול על האיש הזה שאינו יכול להתאפק וממש פיקוח נפש הוא, השיב לו "הלא בשביל זה אני אומר לו היס נישט", והנה על המקום פסק ממנו המחלה הזאת ונהי' בריא כאחד אדם.

רצון ידאיו יעשה

כשברח מעבר לגבולות רוסיה ובא והשתקע בעיר סאדיגורא מצא ש"היריד" שבעיריה זו ה' דייקא בכל יום ששי, דבר זה הסיב עגמת נפש מחמת החילול שבת רח"ל שהי' נגרם עי"ז כי בדרך כלל בעלי העגלה שהובילו את הסחורות לבתי הקונים היו יהודים פשוטים ועיקר פרנסתם היתה תלויה ביום זה ולא יכלו לעמוד בנסיון, אמר הרה"ק מריוזין שפ"י האר"י ז"ל מובא שלמה ה' צורך בעליה לרגל בזמן שביהמ"ק ה' קיים כי יש תיקון הנשמות ע"י הסתכלות הפרצופים זה בזה ומחמת זה ה' צורך בעליה לרגל שיתראו אלו עם אלו ויתוקנו עי"ז, והנה כאשר חרב ביהמ"ק בעוה"ד ונתבטל העליה לרגל איך אפשר להמשיך עם האי תיקון יש שני עצות א' "הנסיעה להצדיק" מקום שמתאספים שם הרבה יהודים, ב' ההמון עם נוסעים ל"היריד" ששם נפגשים איש עם רעהו, וכ"ז בשביל תיקון הנשמות ע"י הסתכלות הפרצופין, וסיים: "נו אז איך בין דא וואס דארף נאך דעם יריד" הדבר יצא מפי הצדיק ורצון ידאיו יעשה, אחד כמה ימים הוציאו המלכות פקודה שיעבירו היריד מסאדיגורא לטשערנאוויטש ליום שני בשבת.

למשפחה עניה מרודה, שאביו הבריו עם דודו מעסטרייך לרוסיה ובלבד שהנער יגדל אצל דודו העשיר ויהנה מחיי עושר, ועתה מבקש לשוב לעירו תחת שם המשפחה "פרידמאן" כשם משפחת דודו שפרש חסותו עליו בשנים קדמוניות.

השנים, שנות הנער ושנותיו של האיש הנאבד, כבן החמישים, תואמות וכן שם הפרטי, ולא חסר אלא עדים שיבואו ויעידו שאכן האזרח מבקש תעודת האזרח הזה הוא הנער הנעלם, אלא שפקידי הממשלה ביקשו שאף גוי אחד יבוא ויעיד על כך, ואכן מצאו גוי זקן אחד אשר הסכים לעשות מה שציווהו, כמובן, תמורת כסף, יצא אותו גוי לחצר הרה"ק מריזשין ושהה שם עד שעלה בידו לראות מרחוק פני קדשו של הרה"ק מריזשין זי"ע, מיד הלך וצווח לפני השלטון: בחיי ראשי זהו "ישראל"קע זוננפעלד" בנו של שכני, מיד הכרתי שזהו אותו ילד נעלם, חי אבי ואמי שגם אלמלא נתבקשתי על כך הייתי מסגירו לידי אביו, פניו היום בדיוק נפלא כלפני ארבעים שנה.

ואכן על סמך עדות זו ניתנה להרה"ק מריזשין תעודת אזרח בארץ עסטרייך, אלא שהרה"ק מריזשין משום טעם הכמוס עמו לא קיבלה לידו, אך לממשלת עסטרייך בעיר ווינא, הגיע אישור כי האזרח "ישראל פרידמאן" הוכר כבן אובד שחזר לעיר מולדתו.

בעת אשר היה במאסר תחת ציפני הצאר הרוסי הארורה נרתמו כל גדולי ישראל למשימת הצלתו של הרה"ק מריזשין אשר היה פארה והדרה של גולת יהדות אייראפע, ידוע המכתב ששלח מרן הישמוח משה זללה"ה למרן החתם סופר זללה"ה שישתדל למען שחרורו של הרה"ק מריזשין, ובתוך דבריו כותב שם דאע"פ שהרה"ק מריזשין עדיין לא התפרסם כגדול בתורה, "מכל מקום אלפים חסידים מסתופפים בצילו ומשתתפים בצרתו ומצפים לישועתו" ע"כ יראה לעשות בכוחו הגדול למען הצלתו מציפני הרשעים.

יותר. וזהו שאמרו כל העולם "ניזון", והיינו כי לכן אין ממשך מן השמים להעולם אלא בחינת מזונות, בשביל חנינא בני, לפי שהשפעה אינה יורדת לעולם אלא באמצעות השביל והמסילה שעושה הצדיק משמים להמשיך דרכו שפע טוב, ומאחר שחנינא בני מסתפק במועט, ובקב חרובים דיו מערב שבת לערב שבת, לכן גם אינו ממשיך לעולם אלא בצמצום כפי הצריך לקיום חיותם ולא יותר, ואלמלא היה רבי חנינא בן דוסא מתנהג בהרחבה גדולה, הרי היה נמשך השפע בהרחבה גם לכל בני ישראל, "אז מוזיל משפיע זיון פאר די וועלט ברייט ברויך מען זיך פירן ברייט". ומרן הייטב לב זי"ע עמד משתומם איך שהרגיש הרה"ק מריזשין ברוח קדשו את אשר עלה במחשבתו.

מאפילה לאורה

כאשר ריחפה על ראש הרה"ק מריזשין זי"ע רדיפות וחיפושים מממשלת רוסיה שליחי הצאר ניקולייא ושריו, בימים ההם ברח הרה"ק ממקום למקום עד שהגיע לגבולות עסטרייך, ושם פחדו מאוד באשר באם יודע הדבר וממשלת רוסיה תבקש מארץ עסטרייך להסגיר את אסיריה, ואכן לא ארכו לו ימי שלווה שם, ובקשת ההסגרה לא איחרה מלבוא, והממשלה בעסטרייך לא יכלה להתעלם מהתחייבותה לתנאי ברית השלום שחתמה עם רוסיה.

אלא שלא כלו רחמיו וחסדיו ית"ש ומעשה שהיה כארבעים שנה קודם לכן, היתה לחוליה נוספת בשרשרת הנסים והפלאים של הצלתו של אותו צדיק וקדוש, ומעשה שהיה כך היה:

בעיר סאדיגורא הסמוכה לטשערנובויץ ופרוסה בסביבה, נעלם ילד כבן עשר ושמו ישראל זוננפעלד, מי גילה רו זה לא ידוע, אך כך נמצא רשום בפנקסי הרישום של הממשלה, ואשר ע"כ הוחלט להגיש בקשה להכיר בישראל פרידמאן (היה הרה"ק מריזשין זי"ע), כנער ישראל זוננפעלד שנעלם לפני כמ' שנה כבן

עו באקומען
אדער
אויסצוליידיגן דעם

**רבי מאיר
בעל הנס
מושקע**
חפץ:

**1-888
REB-MEIR**
732-6347

א פארזיכערטע סגולה אויך

בני חיי ומזוני

צו שטיצן

"צדקת רבי מאיר בעל הנס"

כולל עצי חיים

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

דבר בעתו

חודש מרחשון

- (א) -

רחושי מרחשין שפוותיהו

לולב ואתרוג ועוד, ולכן בחודש חשון שהוא תיכף אחר חודש תשרי מזלם של הצדיקים חזק, שבכוחם לפעול ישועות לכל ישראל, וזהו ביאור הגמרא: ג' דברים באים בהיסח הדעת, ומהם עקרב, כי אפילו פקודה הבא על ידי הצדיק, המרומז בעקרב, בא גם כן בהיסח הדעת.

(מצמיח ישועות)

♦♦♦

בשם הגה"ק רבי איציקל מפשעווארסק זצ"ל: הצירוף של חודש מרחשון יוצא מדברי הכתוב (דברים כו טז) וידבש היום ה' זה יי, ויש לרמוז בזה ענין המנהג לטבול פרוסת המוציא בדבש בימי הרחמים והרצון, שע"י אכילת הדבש בימי תשרי, ממתיקים חודש הבא "מר חשון", למתוק המתוחים ולהפכם לטובה.

(רועה אבן ישראל)

♦♦♦

שמעתי מכבוד אאמ"ר הק' זללה"ה שכשם שבכל לילה ולילה נעשה מעשה חשבון במרום על כל התהלוכות היום שעבר מן כל אחד ואחד כנודע, כמו כן הוא בסוף כל חודש סמוך תחילת החודש דסמך ליה נעשה מעשה החשבון במרום על כל התהלוכות דכל החודש שעבר, אשר ע"כ סוף החודש המובחר דתשרי וכדומה עת רצון ורעוא דרעוין אשתכח אז, יען שאז עת עשות חשבון על כל התהלוכות ועל כל אשר נעשה בכל החודש, וא"כ נתעורר אז כל החבילות מצוות וכל התפילות וכל הצדקות וכל הצטרקאות אשר ישראל היו עושים בכל החודש הזה, לכן בוודאי עבור זה בכח ההתעוררות הלזה נעשה ממילא עת רצון גדול להשפיע על חודש חשון הבא, עכ"ד הקדושים זצ"ל.

(צבי לצדיק)

♦♦♦

אחר החג וחודש חשון יתאמץ ביראת שמים ותלמוד תורה לשמה, כי היא תחילת השנה וסימנא טבא לכל השנה, ועתה כי קרוב הוא לעשרת ימי תשובה, צריך להודות ולהראות כי כל מה שעשה לא היה לפני ח"ו, ואם עתה יתחיל לפרוק עול ויתרשל מעבודת ה', לא לרצון יהיה ח"ו, לכן אדרבה יעשה סימן טוב לכל השנה, ירוץ כגיבור בעסק התורה והמצוה כיד ה' הטובה עליו.

(עבודת הקודש)

שמעתי מחותני מרן הק' מריושין זי"ע טעם על קריאת שם החודש "מרחשון", כי אחרי החדשים אלול ותשרי שנעוץ סוף השנה בתחילתה, שכל בית ישראל ואפי' הדיוטים שבהם עסוקים בעבודת ה' באהבה ויראה, לזאת בא אחריהם חודש מרחשון שהוא מלשון מרחשין שפוותיהו (חגיגה ג). והיינו משירות ותשבחות של אלו השני חדשים, ונשאר רושם לטובה, משל למה הדבר דומה לאדם היוצא מבית הכנסת אחר תפילתו, ועדיין ממלל בזמירות ובפיוטים דנגרר בתר רישא ממה שהתחיל בהיותו בבית הכנסת וכמו כן אחרי חדשים גדושים כאלו בתורה ותפלה שפוותיו מרחשון כאילו מעצמם באלו הדברים אחרי שנתרגל בזה כ"כ.

(צמח צדיק)

♦♦♦

בשם הרה"ק הרה"מ מקאזנין זצלה"ה זי"ע למה נקרא שמו מרחשון, שהתפילות מהימים הנוראים מתרחשין עוד בשפתא דישאל, והיינו שמגדל מרירות נפשו אחרי רואו שכבר עברו הימים הנוראים והוא העלה חרס בידו שלא הרגיש כלל מגדל קדושתם שעדיין לא שב ונשאר מבחון מהקדושה ומתעצב אל לבו ואומר איך אבוא עוד אל שער המלך בלבוש שק ואיך אעזי עוד להרים ראשי בושת ונכלמתי להרים אלוקי פני אליך, ומה גם לגשת אל הקודש ולפתוח את פי לדבר דבר קדם מלכא עילאה, ונתעורר בקרבו הפחד מהימים הנוראים, ומגדל הפחד לא יוכל לפצות את פיו, רק התפילות מתרחשין בשפתיו, ובטח בה' אלוקי, ובגדל חסדי ה' כי לא תמנן.

(ישמח ישראל)

♦♦♦

הנה זכיתי להיות אצל המגיד הקדוש מטריסק זצ"ל זי"ע בערך ח"י פעמים, ושמעתי פעם אחת ברח"ח חשון דברי תורה מפיו הקדוש, בניגון יפה כדרכו בקודש, ואמר בתוך הדברי תורה, כי חשון הוא מול עקרב, וכי שייך לשרץ טמא כמו עקרב שיהי' לו מזל, וגם על מאמר חז"ל (סנהדרין צז). שלשה באין בהיסח הדעת אלו הן משיח מציאה ועקרב, מה מרומז בזה, ואמר הוא ז"ל כי הצדיק נקרא עקרב, ע"ד המשנה (אבות ב י) ועקיצתן עקיצת עקרב, ונטריקון של עקרב"ב הוא עיושים ב'אימה ר'צון ק'זנס, כי בחודש חשון שהוא לאחר חודש תשרי אשר הצדיקים עבדו את ה' במצוות יקרות שופר סוכה

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קצ — בלתי מוגה

ביקור הגה"צ ר' חיים אלעזר ראבינאוויטש שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א – וראש ישיבת מונקאטש

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א – בקרית יואל יע"א

יום א' פרשת כי תבוא תשע"א לפ"ק

געווען אלץ קינד, האט מען געשיקט א טעלעגראם קיין צאנז, און דער צאנזער רב האט געהייסן צולייגן דעם נאמען 'חיים'.

רבינו: אה, הייסט דאס נישט אז ער האט געהייסן א נאמען געבן נאך זיך. דער ווידע דער עצי חיים האט יא געהייסן נאך אים, פאר'ן זיידן האט דער קדושת יום טוב געוואלט א נאמען געבן 'צבי' אליינס, נאכ'ן חכם צבי – די רעביצין איז געווען א אייניקל פונעם חכם צבי (הרבנית הצדיקת מרת חנה היתה בת הגה"ק רבי יואל אשכנזי ז"ל אבד"ק זלאטשוב בעל 'שרת' מהר"י אשכנזי, חתנו של הגאון רבי חרש תאומים ז"ל אבד"ק קאליש, חתן הגאון רבינו יעקב מליסא ז"ל בעל חוות דעת, בן הגאון רבי יעקב משה ז"ל, בן הגאון רבי נתן ז"ל, בנו של החכם צבי ז"ל) – אבער דער קדושת יום טוב האט דאך אסאך יארן נישט געהאט קיין קינדער, און ער האט זיך אסאך גע'פדיונט' און אסאך מפציר געווען אין צאנז ער זאל האבן קינדער. פאר'ן ברית האט די רעביצין גע'חלומט' אז זי זעהט דעם דברי חיים און ער זאגט איר 'כ'האב צוגעזאגט און כ'האב געהאלטן די הבטחה', דער ייטב לב – וואס האט נאך דעמאלטס געלעבט¹ – האט געזאגט 'אזוי? אז ער (הדברי חיים) האט זיך מטריה געווען, זאל מען א נאמען געבן 'חיים צבי'.

הגה"א מסר לרבינו מכתב הזמנה לרגל נישואי בנו נ"ו

רבינו עיין בהזמנה ואמר: דער חתן הייסט נאך רבי שלמה'לע מונקאטשער (הגה"ק בעל שם שלמה ז"ל)?.

הגה"א: ער הייסט נאכ'ן סטריזשבער פעטער (ה"ה כ"ק הגה"צ רבי חיים שלמה האראוויטץ ז"ל אדמו"ר מסטריזשוב דודו של אבי הגה"א ה"ה כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א – וחמיו של חתנו הרב ר' אלי"מ"ב שליט"א מכאנא) וואס האט געהייסן נאכ'ן שם שלמה.

רבינו: ער האט געהייסן רבי חיים שלמה.

הגה"א: יא, דער שורש איז פונעם שם שלמה, און ער האט אויך געהייסן נאכ'ן צאנזער רב (כי זקינא אביאמו הגה"ק ר' משה לייב מסטריזשוב ז"ל ה' חתנו של הגה"ק רבי ברוך אבד"ק גארליין ז"ל, בנו של מרן הגה"ק בעל דברי חיים ז"ל).

רבינו: ער איז געווען א אייניקל פון אים, א בשותפות'דיגער אייניקל.

כ'האב געקענט דעם סטריזשבער רבי'ן (נפטר ביום כ"ז כסלו תשכ"ז).

הגה"א: היינט (י"ב אלול) איז די יארצייט פון דער יודעי בינה (הגה"ק רבי אלעזר ז"ל אבד"ק לאנצחוב, בנו של מרן הכני יששכר ז"ל), דער טאטע פונעם שם שלמה, דער שורש פונעם נאמען חיים אלעזר איז אויך פון אים.

רבינו: דער ווידע (מרן הגה"ק בעל עצי חיים ז"ל) האט אויך געהייסן 'חיים צבי', און עס איז אויך געווען צוזאם געשטעלט.

הגה"א: ביים מנחת אלעזר האט דער דברי חיים געהייסן צולייגן נאך בחייו, דער מנחת אלעזר איז נישט געזונט

¹ כי מרן הגה"ק בעל עצי חיים ז"ל נולד שנת תמ"ר לפ"ק, ואילו זקינו מרן הגה"ק בעל ייטב לב ז"ל נסתלק אח"כ בשנת תרמ"ג לפ"ק, וידוע

הגדה"א: דער דרכי תשובה (הגה"ק רבי צבי הירש ז"ל אבד"ק מונקאטש אביו של המנחת אלעזר ז"ל) האט דאך אויך אסאך יארן נישט געהאט קיין קינדער, און ער איז געגאנגען כסדר זיך מזכיר זיין ביים צאנזער רב, און דער צאנזער רב האט אים צוגעזאגט 'קינדער', און ער איז געהאלפן געווארן מיט א קינד, מיטן זיידן דער מנחת אלעזר. שפעטער בסוף ימיו פונעם מנחת אלעזר איז ער זייער נישט געזונט געווען, און רבי שלום אליעזר'ל (הרה"ק מראצפערט ז"ל) איז אים געקומען מבקר חולה זיין. ס'איז דא א גאנצע סיפור איבער דעם, אז דער מנחת אלעזר איז געלעגן, און מ'האט אנגעגרייט א שטוהל פאר רבי שלום אליעזר'ל, אבער ער האט געבעטן אז ער זאל זיצן נעבן אים אויפן בעט. רבי שלום אליעזר'ל איז דעמאלטס געקומען פונעם צאנזער רבי'ס יארצייט, האט ער געזאגט פאר'ן מנחת אלעזר 'איך קום יעצט פונעם מאטנ'ס יארצייט, ס'איז דארטן געווען מוויזנטער אידן, און ס'איז נישט געווען איינער וואס זאל נישט אינזין האבן 'חיים אלעזר בן אסתר לרפואה שלימה', דער מנחת אלעזר האט אים געפרעגט 'אזוי? יעדער? מאקע יעדער?', האט ער געזאגט, 'יא, איך מיינ אז יעדער איד, ווייל ס'איז דארט געווען א צעטל, און יעדער איד האט זיכער אינזין געהאט', און ס'איז אים מאקע דעמאלטס בעסער געווארן.

על כל פנים האט דער מנחת אלעזר אים דעמאלטס געזאגט, אז דער צאנזער רב האט געהאט צוגעזאגט פאר'ן דרכי תשובה 'קינדער', און די ברכה איז נאכנישט מקיים געווארן, 'קינדער' איז א לשון רבים, ער האט דאך נישט צוגעזאגט א 'קינד', נאר ער האט צוגעזאגט 'קינדער', און מיין מאמע דער דרכי תשובה האט דאך געהאט נאר א בן יחיד, און דער מנחת אלעזר האט געהאט נאר איין מאכטער, און זי האט געהאט נאר איין קינד (ה"ה אחיו הגדול של כ"ק אדמו"ר ממונקאטש שליט"א), און ס'האט געהייסן – אזוי האבן געזאגט די דאקטורים – אז די באבע וועט נישט קענען האבן מער קינדער, זי איז געווען א שוואכע, האט עס פאר'ן מנחת אלעזר זייער וויי געמוהן, אז די ברכה דארף נאך מקיים ווערן, האט ער געוואלט אז רבי שלום אליעזר'ל זאל מסכים זיין אז די ברכה דארף נאך מקיים ווערן, האט רבי שלום אליעזר'ל געזאגט 'יא יא, די ברכה וועט נאך מקיים ווערן'.

שבעי חיים פרשת נשא נדפסה הדברי תורה שאמר מרן הייטב לב כליל שב"ק אצל שמחת השלום וזכר כשנולד מרן העצי חיים ז"ל.

רבינו: און זי האט שפעטער געהאט נאך קינדער.

הגדה"א: יא, אזוי האט ער מדייק געווען אין א לשון פון א צדיק, אז ער האט געזאגט 'קינדער' בלשון רבים.

רבינו: דער מאמע ז"ל האט געהאט דעם בריוו ווי דער דברי חיים שרייבט פאר'ן קדושת יו"ט זלא יתייאש עצמו... כי בצפייתנו ציפינו, האט ער געזאגט אז 'בצפייתנו ציפינו' איז א לשון פון 'האפענונג', און אויך א לשון פון 'זעהן', אז דער דברי חיים האט געזעהן ואת הבנים הקדושים שעתיד הקדושת יו"ט להוליד (המכתב קודש נדפס בריש שרית דברי יואל).

הגדה"א: ס'איז אויך אינטערסאנט דער מנחת אלעזר איז געווען א איידעם בזיווג ראשון ביים ארון עדות, דעם יהודי הק' (הרה"ק מפאשיסחא ז"ל) א אייניקל.

רבינו: ער האט געהייסן רבי שרגא יאיר (הגה"ק רבי שרגא יאיר ז"ל מק"ק ביאלעבועג בנו של הגה"ק רבי נתן דוד משידלואווא ז"ל מנזע יהודי הק' ז"ל, נפטר י"ג סיון שנת תרע"ב).

הגדה"א: יא, ער איז געווען א עלטער פעטער פונעם מנחת אלעזר, א שוואגער פונעם שם שלמה (כי הגה"ק רבי שרגא יאיר והגה"ק השם שלמה היו חתני הרה"ק רבי יקותיאל שמעלקא מסאסוב ז"ל בנו של הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב ז"ל).

רבינו: כ'האב אמאל געהערט פונעם מאטן ז"ל אז ווען דער מנחת אלעזר האט זיך גע'גט פון זיין ערשטע רעביצין, האט ער געשיקט א געוויסן רב וועגן דעם גט – ער איז געווען דער שליח, אדער צו האנדלען איבער'ן גט, כ'געדענק נישט פונקטליך ווי אזוי ער האט פארציילט – און דער רב האט גערעדט צו רבי שרגא יאיר, און אביסל איז עס געווען נישט אזוי דרך ארץ'דיג, האט רבי שרגא יאיר אים געזאגט 'דו רעדסט ווי א שיכור', און ל"ע האט דער רב – ער איז געווען א רב און א תלמיד חכם, א תלמיד פונעם ייטב לב – זיך נאכדעם צוגעכאפט צום בראנפן.

כ'האב אויך געהערט פונעם מאטן לגבי דעם וואס דער זיידע (מרן העצי חיים ז"ל) איז געווען אין באד (מקום מנוחה), און ס'איז געווען אין די 'ניין מעג', האט ער געמאכט א סיום, האט מען געדעקט די טיש, און מ'האט ארויף געלייגט בראנפן אזוי ווי מ'טרונקט ביי א סעודה, און דער פריער דערמאנטער רב איז אויך געווען דארט, האט דער זיידע געהייסן מ'זאל אוועק נעמען די בראנפן זוייל באלד וועט נישט קענען זיין א סיום...! האסט נישט געהערט קיינמאל

די מעשה?

הגה"ה א: נ"י, דאס האב איך קיינמאל נישט געהערט.

רבינו: כ'האב עס געהערט פונעם טאטן ז"ל.

הגה"ה א: כ'האב געוואלט דערציילן לגבי דעם וואס דער רבי האט פריער געזאגט, אז ס'איז דא א בריוו וואס דער מנחת אלעזר האט עס אריין געדרוקט אין ספר חמשה מאמרות צווישן נאך עטליכע בריוון וואס ער האט געהאט. די מעשה איז געווען אז דער מנחת אלעזר האט געקויפט א שטריימל פאר דעם דברי בינה דער ביאלער רבי - אונז זעמיר אייניקלעך פון אים - און פאר'ן מנחת אלעזר איז ער געווען א פעטער ביוונ ראשון, זיין עלטער שווער'ס א ברודער, אינדערהיים איז געווען א שטריימל א גאנצער עסק, און ער האט עס געשיקט אויף פסח. איז דארט דא דער בריוו ווי דער ביאלער רבי שרייבט אים א יישר כח, און אז 'שטריימל' איז אותיות 'שטר-ימול', און ווייל דו האסט מיר געשיקט א שטריימל, גיב איך דיר א שטר אז דו וועסט געהאלפן ווערן מיט א בן זכר פסח ביינאכט, און דו וועסט מאכן א ברית. למעשה אויף צדיקים איז מען נישט מזהר, און דער מנחת אלעזר האט שפעטער געהאט א מאכטער פון די זיווג שני, און דער מנחת אלעזר האט אריינגעדרוקט דעם בריוו.²

2

ו"ל המכתב קודש מזהר"ק מביאלא ז"ע:

כ"ה. ערב פסח קודם חצות דהאי שתא בסת"ר לפ"ק, ביאלא. אורך ימים ושנות חיים ושלום וכל טוב, ושמחת החג, לכבוד חתן אחי, ידיד נפשי, הרב הגדול, צנא מלא ספרא, יראת ה' הוא אוצרו, הטוב ומטיב לכל, חסידא ופרישא, בקש"ת, מוה"ר חיים אלעזר שליט"א, עם נות ביתו - היא בת אחי, מנשים באהל תבורך, מרת חיה האשה שליט"א.

בזה הרגע קבלתי על שמחת החג הקדוש הבא לקראתנו לשלום את השטריימל, והנני מברכם על כל תגמוליו עלי, אשר יהיה מזה כובע ישועות על ראשכם.

ואגב בדרך רמז, רמז לי אשר אותיות שטריימל - שטר ימול, אשר יפרעו השטר הזה אשר מוטל על כל איש ישראל לקיים מצות מילה בשנה הזה ובחג אשר נתבשר אברהם אבינו ע"ה בילד הנמול לשמונה, תחילה וראש לפדיון נפשכם תקיימו מצות פדיון הבן יקר, מילתא אלבישיהו יקרא, ופרע מן דאת לבוש, ה' מלך ילביש, ה' זרוע לעמו יתן, יברך אתכם בשלום רב לאוהבי תורתך, ויראה בנים ובנים עוסקים בתורה ובמצות לשמה על ישראל שלום, והיא בבחינת בלויות ליות הן נמטי לך על רוב טרחתך.

ויהא רעוא מן שמיא, שאשיב גמולכם בראשכם על ראש שמחתכם, שמחות חלב בנים, ותקבלו את החג הקדוש הבא לקראתנו לשלום בכשרות ובדיעות.

וואס צדיקים זאגן איז דאך 'דבר אחד מדברך לא ישוב ריקס', איז א פלא. ווען מיין טאטע זאל זיין געזונט איז געבוירן געווארן האט זיין טאטע געוואלט א נאמען געבן 'יעקב יצחק' נאכ'ן דברי בינה - מיר זענען דאך ביאלער אייניקלעך (כי אבי אביו הגה"ק רבי נתן דוד מפאראצווא הי' בנו של הדברי בינה ז"ל) - און דעם מנחת אלעזר'ס רעביצין האט געוואלט א נאמען געבן נאך רבי משה לייב סטריזשובער, האט מען דעמאלטס אנגעפרעגט רבי שלום אליעזר'ל, און ער האט געהייסן אז מ'זאל א נאמען געבן נאך רבי משה לייב, 'ער איז היימיש פון די משפחה, און מ'וועט נאך א נאמען געבן נאכ'ן דברי בינה, דער חידוש איז אז דער פעטער דער דינובער רבי (כ"ק הגה"ק ר' יעקב יצחק ראבינאוויטש שליט"א אחיו של כ"ק אדמו"ר ממנוקאטש שליט"א) איז געבוירן געווארן פסח ביינאכט, און אים האט מען א נאמען געגעבן נאכן דברי בינה, און ס'איז געווען א פלא 'פסח ביינאכט א בן זכר'.

רבינו: רבי משה לייב סטריזשובער איז געווען א איידעם ביים גארליצער רב (הגה"ק רבי ברוך ז"ל חתן מרן הגה"ק בעל ייטב לב ז"ל), איז דער ייטב לב געווען דורכדעם א מחותן מיט רבי שלמה'לע מונקאטשער.

וסיפר רבינו המעשה ששמע ממרן רבינו ז"ל בעל ברך משה איך שמרן חייט"ל דיה מי שהציע הרבנות כמנוקאטש להשם שלמה, אחרי שראשי הקהלה כמנוקאטש הביאו לו כתב רבנות שיבא למנוקאטש אחרי שסבל רדיפות בסיועט, וענו ואמרו שכל תושבי העיר מצפים שיבא למנוקאטש, ענה חייט"ל בצחות כי כמה שרצו שיבא לסיועט נהפכו אה"כ למתנגדים, ומתנגדיו נהפכו לאוהביו ואם אכן כל העיר מצפים עלי מי יהי אה"כ מאוהביו... והציע להם שיתנו כתב הרבנות על ראש הגה"ק רבי שלמה'לע אבד"ק סטריזוב בעל שם שלמה זצ"ל (בן בנו של בעל בני יששכר אביו של הרבי תשובה ז"ל ושל הגה"ק רבי משה לייב מפטריזשוב ז"ל).

הגה"ה א: ס'איז אינטערסאנט וואס די כותבי הדורות האבן א חשבון אז דער בני יששכר האט געלעבט אכט און פופציג יאר כמנין די מצוות (מהתרי"ג מצוות) וואס ער האט געדרוקט אין זיין ספר דרך פיקודיך. און ער איז געווען אין זעכצן שטעט צווישן רבנות און דיינות, ס'איז א געוואלדיגער מספר (בזמן קצר כזה).

כנפשמם ומנפש דודכם העומד על המצפה לישועתכם במהרה במהרה. יצחק יעקב בהרה"ק ה' מ' נתן דוד וצלה"ה ז"ע.

רבינו: מ'זאגט אז די אייניקלעך אין די שפעטער'דיגע יארן האבן זיך באזעצט אין די אלע שטעט, און זיי זענען געווען דארטן רבנים.

הגר"א: צא וכבוש הדרך לבניך (כ"ר מ"ו).

רבינו: אזוי זאגט די וועלט, אין ריבאטישט, און איבעראל.

הגר"א: מ'זאגט אז די לעצטע דבר תורה פונעם בני יששכר אין מונקאטש – ער האט דאך געמוזט אנטלויפן – איז געווען אויפן פסוק (ויקרא כה, יג) 'בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו', און לערך פופציג יאר שפעטער איז דער שם שלמה געקומען מאקע קיין מונקאטש ווערן דארט רב, ס'איז געווען אנפאנג שנת תר"מ.

רבינו: יא, ס'שטימט מיט די מעשה פונעם ייטב לב (שבסוף ימינו הציע את הרבנות דמונקאטש להשם שלמה).

הגר"א: ס'איז דא א בריוו פונעם צאנזער רב וואו ער שרייבט אויפן יודעי בינה דעם מיטול 'צדיק הדור'.³

3

וזה נוסח האגרת כולה שנדפסה בשו"ת דברי חיים (תשובות נוספות סי' ט"ז):

ב"ה, שנת כת"ר לפ"ק, רב שלומים לאהובי אנשי חיל יראי ה' דק"ק לאנצוט, ובראשם הנגיד מו"ה דוד, והחסיד מו"ה שמחה נ"י, והבריהם.

הנה כבר מילתי אמורה שלא יתכן להפריש מבית הרב הקדוש בנן של קדושים בוציגא קדישא המאור הגדול האב"ד דקהלתכם.

והנה איזהו אנשים מכם הגידו לי, ששמחה לפני הרב נ"י מה שתתפללו חוץ לבית מדרשו, ואתם נוהגים כבוד בהרה. וכעת שמעתי שנהפוך הוא, ושאתם מחלישים דעתו בכל עת וזמן.

והנה זה לא יכון בעיני, כי שגורה בפי כי עיקר החסידות לעשות רצון צדיק הדור, ולא כאנשים המהתלים ומשחקים במי שאינו נוטה אחר רבו שהוא בחר בו, כי שגור בפיהם שאין קדוש רק רבם ושאר צדיקי הדור מחרפים ומקללים, ובאמת אין זה דרך חסידות רק דרך אפיקורסות, ובאמת אנשים האלה חסרו דעת ושכל ולבב אנוש אין להם כידוע, ובאמת עיקר הדרך הישר לכבוד צדיק הדור, ומי שזכה לגדולה מן השמים ויראי ה' הננין ממנו עצה ותושיה וזהו הוא הצדיק, ואסור להחליש דעתו ח"ו, אדרבה ראוי לכל מיני כיבוד בעולם, וראוי למנוע עבורו כמה מצות ותפלות, ולא להחליש לב צדיק אשר העולם עומד עליו, וכידוע בספר נועם אלימלך ז"ל.

ולכן ידידי, עשו הישר בעיני אלקים ואדם, והיו לאחדים עם חסידיו הרב דקהלתכם והתפללו ביחד וכלב אחד, ואזי יהיה ד' עמכם להושיע לכם מאויבי פנימי וחיצוני, ויטהר לבבכם באמת, ותצליתו בכל אשר תעשו. והיה שלום וברכה.

בנפש חפץ שלום לטובתכם. הק' חיים הלבשרשטאם.

רבינו: כ'האב געזעהן אין יודעי בינה ברענגט ער אראפ א מייטש אין פרשת בהעלותך אויפן פסוק ויעש כן אהרן, אז ס'האט געפעלט דאס ווארט 'כן' ביי די בריאה פון 'אור', וואיטא בספרים הקדושים שאהרן הכהן ע"י הדלקת הנרות משך האור הגנוז לביהמ"ק ולפי"ז יובן דברי רש"י ז"ל דהנה הקב"ה הוכרח לשנות רצונו כביכול בגלל הרשעים ולגנוז האור וזה שינוי במעשה בראשית אבל אהרן הכהן ע"י הדלקת המנורה ויעש "כן" אהרן שהוא המשך האור הגנוז לביהמ"ק ועשה בזה שיוכלו לכתוב "יהי כן" גם ביום הראשון וזהו שכתב של אהרן שלא שינה את רצון השי"ת בעת בריאת העולם אלא השפיע האור הגנוז בעולם, ער ברענגט עס פון רבי מענדעלע קאסובער, און ס'שטייט אויך אזוי אין חנוכת התורה פונעם רבי ר' העשיל.⁴

הגר"א: אין יודעי בינה טרעפט מען אסאך תורות וואס זענען געדרוקט אין בני יששכר, דאס ספר יודעי בינה איז מעט הכמות, ס'איז מקובל אז דער גאנצער ספר האט מען נישט געארבעט אויף דעם, נאר דער גבאי האט פארגעשריבן די תורות פון די לעצטע יאר, ווען ער איז שוין געווען שוואך, און ער האט געקענט נאכזאגן פונעם בני יששכר.

דער דרכי תשובה האט נישט מסכים געווען מ'זאל עס דרוקן, ער האט אים דאך נאך געקענט, און ער איז געווען פיל מיט גאונות בגללה ובנסתרה, און דאס (מעט הכמות) וועט פון אים בלייבן בין הבריות!.

4

עיי"ש שמפרש הפסוק הג"ל בהקדם דברי הילקוט על הפסוק לא כן הרשעים וכו' על כן לא יקומו רשעים במשפט וכו' אמר ר' יודן אמר הקב"ה לרשעים אני בראתי העולם ב"כן" שנאמר ויהי כן ואתם אומרים לא כן שנאמר ולב כסילים לא כן, חייכם על כן לא יקומו רשעים במשפט והדברים מופלאים, ויש לפרש ע"פ המובא בשם המדרש בפסוק ויאמר אלקים יהי אור בכל העשיות נאמר בהם ויהי כן וכאן לא נאמר ויהי כאן מפני הרשעים שלא זכו באור ההוא של מעלה וגזרו לצדיקים לעתיד לבוא עיי"ש, ולפי זה מבואר המדרש הג"ל כמין חומר אני בראתי את העולם ככן היינו שנאמר בכל העשיות ויהי כן ורציתי לברא כל העולם ככן ואף ביום הראשון בבריאת האור אבל אתם הרשעים אומרים לא כן פי' שבגלל הרשעים לא נאמר בבריאת האור ויהי כן כיון שגזר האור ההוא על כן לא יקומו רשעים במשפט היינו לעתיד לבוא שאז יהי המשפט אז לא תהיה תקומה לרשעים כיון שאז יהי האור הגנוז וכיון שגזרו לצדיקים לא יהי להם רשות להשתמש בו - [ועיי' מ"ש מרן רבינו ז"ל בדברי יואל פ' וירא (עמ' ת"ח) עה"פ כי על כן עברתם על עבדכם - ובנוסח התפילה (ליום שב"ק) וכתוב בהם שמירת שבת וכן כתוב בתורתך].

וזהו דער אוהעלער רב (הגה"ק רבי משה יוסף ט"ב ז"ל) האט געלערנט מסכת גיטין, האט ער געבעטן פאר'ן פאטער זאל אים געבן פון זיינע חידושים, האט ער עס אהין געגעבן, און ס'האט אויסגעבראכן א שריפה, און דער גאנצער ספר איז פארברענט געווארן. איז ער געגאנגען און צוזאם גענומען פון פארשידענע פלעצער, העתקות פון תלמידים און נאך, און ער האט עפעס צוזאם געשטעלט – נישט דעם גאנצן חיבור – אבער ער האט עפעס אהער געשטעלט (בכדי למנוע צער ועגמ"ג מאביו הגה"ק ז"ל), און ער האט דערציילט פאר'ן ייטב לב די גאנצע מעשה, האט דער ייטב לב געזאגט 'איך וויל עס נישט דרוקן, כ'זעה אז פון הימל וויל מען נישט מיזאל דרוקן'.

מיין וזהו (הגה"צ אב"ד דקהלתינו וזמב"ג שליט"א) האט צוזאם גענומען, און האט לעצטנס (בשנת תשנ"ב לפ"ק) געדרוקט אויף גיטין, כ'האב געזעהן כתבים פון א איד וואס האט געהאט א חיבור פון תורות פון ווען ער האט געלערנט ביים ייטב לב, און דארט איז געווען חידושים אויף מסכת גיטין אויך.

דער דברי חיים האט אויך געהאט א גרויסן חיבור אויף בבא מציעא, און דער בארדיובער רב (ה"ה נכדו הגה"צ ר' משה ז"ל בן הגה"ק מנאליין חתנו של דודו הגה"צ ר' אהרן הקרייזער רב ז"ל) האט עס פון אים געבארנט, און ס'האט אויך אזוי פאסירט, אז ס'איז פארברענט געווארן, ער האט זיך געשעמט גיין פארציילן פאר'ן דברי חיים, און דער דברי חיים האט אים קיינמאל נישט געפרעגט וואס איז מיט די כתבים, ער האט עס קיינמאל נישט אפגעבעטן, און נישט גערעדט דערפון. ס'איז טאקע דא א חיבור פונעם דברי חיים אויף בבא מציעא, וואס איז שרייב וואס מ'האט צוזאם גענומען, אבער דאס איז נישט דער חיבור אליינס, ס'איז געווען א גרויסער חיבור.

רבי מאטעלע האראנסטויפלער באוויינט אין א הספד א חיבור פונעם קדושת לוי בכתב יד קדשו אויף מס' כתובות אז ס'איז נישטא (שהי' לו שריפה בתוך ביתו ונשרפו לו הרבה כתבו ידות יקרי ערך ובתוכם גם חיבור שלם שהי' לו בכתב' מהרה"ק מכאדיטשוב ע"מ' כתובות),⁵ ס'איז נישט ווי היינטיגע צייטן וואס מ'מאכט קאפס פון יעדע זאך, און מ'לייגט אוועק.

רבינו: ווען מ'האט געדרוקט דעם השיב משה, האט זיך דער ייטב לב אויך געשעמט, 'מ'זעהט נאך זאגן אז דאס איז עס, און עס איז געווען אסאך מער, דער ייטב לב האט אסאך מיט געמאכט אין אוהעל – זיי האבן אים ארויס געווארפן פון דארט – און ס'איז נאכד געווארן כתבים, און ווען ס'איז געקומען צום דרוקן, האט זיך דער ייטב לב געשעמט צו דרוקן.

די וועלט זאגט אויך אויפן ספר 'אגרא דכלה', אז ס'איז געווען מער און ס'איז געלס געווארן, מ'זעהט דאך אז אויף בראשית איז דא אסאך.

דער בני יששכר האט געשריבן אויך בשעת ווען מ'האט גערעדט צו אים, ער האט געהאט א גומן לשון 'לשון הזהב'.

הגה"א: און ס'איז א פלא אז די קינדער האבן נישט געשריבן זייערע חידושי תורה, און ס'איז כמעט נישט געבליבן פונעם יודעי בינה.

א' הנוכחים: דעם שם שלמה'ס כתבים איז עפעס געלס געווארן.

הגה"א: אין די צוואה פונעם שם שלמה שטייט אז ער לאזט נישט דרוקן, עפעס אזא לשון שטייט דארט, 'ממעם הכמוס אמת עמדי', דער מנחת אלעזר האט געזאגט א ווערטל אז דער זיידע איז געווען א קלוגער איד, אויב ער וואלט געשריבן א מעם, וואלט מען שוין געטראפן א וועג ווי אזוי מ'זאל יא דרוקן, וועגן דעם האט ער געשריבן 'ממעם הכמוס', אזוי וועט מען זיכער נישט דרוקן. ס'איז געווען וואס האבן געזאגט וואס איז דער 'טעם הכמוס אמת', ווייל איינמאל זענען פארלוירן געווארן די כתבים, און ס'איז נפלטא מפיו אזא לשון 'רבנו של עולם, אויב בין איך נישט ראוי אז די וועלט זאל נהנה זיין פון דעם, כאטש איך זאל נהנה זיין, און ביי מיר זאל עס בלייבן, און באלד דערויף האט מען עס געטראפן, און ווייל ס'איז נפלטא מפיו אזא לשון, האט ער עס נישט געוואלט דרוקן.

למעשה, סיי דער דרכי תשובה און סיי דער מנחת אלעזר ברענגען אים זייער אסאך מאל, אין תפארת בנים, און אפילו אין די פסקי הלכות.

א"י"ה יעצט אויף די חתונה גיט מען ארויס א ליקוט וואס מ'האט צוזאם גענומען פון ספרים פון אים.

רבינו: ביים ייטב לב איז אויך געווען א מעשה, ער האט געהאט א חיבור אויף מסכת גיטין (דף עד דף), און ווען זיין

⁵ ע"י בספרו עמק חכמה (פ' אחרי) בתוך דרשת הספד על דו"ז הרה"ק ר' דוד'ל מטאלנט ז"ל ועל אביו הרה"ק ר' משולם וזשא מטאלמאש ז"ל,

ער וויל אים ממשיך זיין אריכות ימים, ער וויל אים אנוואנטשן אריכות ימים.

הגדה"א: דער רבי ווייסט דאך די מעשה פונעם מנחת אלעזר מיטן עצי חיים – כ'האב עס געהערט פונעם מאטן כמה פעמים – דער מנחת אלעזר פלעגט דאך שרייבן די צעטלען (לצורך רפואה), ביים בני יששכר איז נאך אזוי געווען, ס'איז דא פארשידענע רעבישע מעשיות איבער דעם, און דער עצי חיים האט אמאל געפרעגט דעם מנחת אלעזר אז עס טוט אים אסאך מאל וויי, צי ער האט נישט פאר אים עפעס א רפואה? האט ער אים געזאגט, אויף דעם איז דא נאר איין רפואה, מ'זאל אנוואגן פאר'ן עולם מ'זאל נישט מאכן עגמות נפש...!

רבינו: דער קדושת יו"ט האט זיך משדך געווען מיט רבי שלמה'לע סאסובער (כי נבדו כ"ק הגה"צ רבי חנוך העניך מקערעצק ז"ל בן בנו הגה"צ רבי יוסף דוד ז"ל היה חתן מרן הקדושת יו"ט ז"ל), און ער פלעגט היילן משוגעים און דיבוקים, ביי די חתונה אין סיגוט איז געווען א גרויסער עולם און מ'האט זיך געשמוסן און געשמופט, האט דער זיידע דער קדושת יו"ט געזאגט פאר רבי שלמה'לע, 'מחותן, איר היילט דאך משוגעים, אפשר היילט איר אויס די משוגעים...?'. האט רבי שלמה'לע געענטפערט, 'די משוגעים קען מען נישט היילן, ווי מער מ'היילט זיי, אלץ מער משוגע ווערן זיי...!'

והחר רבינו לענין הראשון: ווען דער מאטע (מרן בעל ברך משה ז"ל) האט געזאגט תהלים און איז אנגעקומען צו די ווערטער 'ימי שנותינו בהם שבועים שנה' און ווען ער איז אנגעקומען צו די ניניציו איז ער שטיין געבליבן...

הגדה"א: אין דברי תורה (מהר"ת אות מ"ד) פונעם מנחת אלעזר איז דא א שמועס וועגן דעם יחי רצון פון פאר'ן תהלים זאגן, און דארט איז אויך דא דעם לשון פון שבועים שנה.

רבינו: כ'מיין דאס צו זאגן, אז ווען ער איז אנגעקומען צו די ווערטער ביי די יחי רצון, נישט אין תהלים.

הגדה"א: ער פרעגט דארט די קשיא וואס זאל זאגן איינער וואס האלט שוין מער פון דעם? ביי אונז זאגן מיר נישט דעם נוסח, נאר ער מווישט דעם נוסח.⁶

6

ו"ל בדברי תורה: ונהגתי אני הצעיר גם כן באמירת יהי רצון ה"ל שקודם תהלים (ולא משמתי מאמתי ורבותי הקדושים זצ"ל בפרט הלו איך נהגו בזה) שנדפס הנוסח ואל תקחני מעולם הזה קודם זמני עד מולאת שנותינו

הגדה"א: אמאל איז געווען נאר די 'העתקות' וואס מ'האט מעתיק געווען, און ס'האט געמאכט אסאך טעותים פון די העתקות.

דער פלא איז אז דער דרכי תשובה האט געפרעגט דעם שינאווער רב בנוגע די צוואה פונעם שם שלמה, אז מ'זאל נישט דרוקן זיינע כתבים, און ער האט געהאלטן אז מ'מעג יא דרוקן, כמתכונתו, אזוי ווי ער האט עס מסדר געווען מאר מען נישט, אבער אויב ס'איז נישט כמתכונתו איז שוין נישט קיין פראבלעם.

רבינו: ס'איז א גאנצע שמועס ווען איינער לאזט צוואה מ'זאל אים נישט מספיד זיין, איז דא אין דעם א גרויסער שמועס אין די פוסקים (שכמה פעמים מפני כבוד תורתו של הנפטר אין שומעים לו אלא מספידים אותו כהלכה, כמו כן בנידון הדפסת ספר כשיש צוואה שלא להדפיס).

הגדה"א: יא, און ביים מנחת אלעזר און ביים דרכי תשובה איז עס געווען א גרויסע חשיבות אז דער שינאווער רב ווען ער האט געזאגט אז ער האלט אז מ'קען יא דרוקן, האט ער עס מדמה געווען צו די כתבים פון רבי חיים וויטאל (שציוה בצוואתו שלא ידפיסו את חיבוריו, ולמעשה הדפיסו את חיבוריו אבל לא כמו שהוא סידרו בהיותו בחיים), און דאס אז ער האט עס צו דעם מדמה געווען איז געווען א חשיבות.

רבינו: אויף דעם סמך פונעם שינאווער רב האט מען מאקע אריין געדרוקט אין די ספרים (כמה וכמה מחידושי הבית שלמה).

ווי אלט איז געווען דער שם שלמה ביי זיין הסתלקות?

הגדה"א: עטליכע אין זעכציג יאר, אין שנת תרנ"ג (כ"א סיון) איז ער נסתלק געווארן (ונולד בשנת תקצ"ב).

רבינו: דער בני יששכר האט נישט מאריך ימים געווען, און דער יודעי בינה רבי אלעזר לאנצהוטער?

הגדה"א: אויך נישט, קיינער איז נישט געווען וואס איז אנגעקומען לשבעים.

רבינו: ס'איז אינטערסאנט דער מאטע ז"ל איז אמאל געווען ביים פעטער ז"ל, האט דער פעטער אים געזאגט 'די משפחה האט מאריך ימים געווען, אפילו דער זיידע דער עצי חיים האט דאך נישט מאריך ימים געווען (ונפטר ביום ו' שבט שנת תרפ"ו לפ"ק בהיותו מ"ו שנים), ס'האט אויסגעזעהן אז

בסוף ההספד, וז"ל: 'ועד זאת עיני עוללה וכו', אבידה שאינה חזרת, חיבור מלא בכת"י עצמו של הגאון הק' מבאדיטשוב וכו'.

א' הנביאים: אין משה אפרים ווערט אויך צוגעברענגט אז ס'איז דא וואס זאגן עס נישט.

רבינו: דער ישמח משה איז געווען העכער פון שמונים שנה, דער ייטב לב נישט, ער איז געווען נאר פינעף און זיבעציג יאר (שנולד בשנת תקס"ח ונסתלק ביום ו' אלול שנת תרמ"ג), דעם ייטב לב' קינדער, דער וואלאווער רב – וואס איז געווען זיין איידעם און א ברודער'ס א זון – און זיין רעביצין, האבן ביידע מאריך ימים געווען, דער טעטשער רב (בנו של הייטב לב הגה"ק רבי אלי' בצלאל ז"ל אבד"ק מעטש) האט אויך מאריך ימים געווען, דער קאלבסבער רב (בנו הגה"ק רבי אברהם אהרן ז"ל אבד"ק קאלבסב), האט אויך מאריך ימים געווען צו די אכציג יאר, ובימיו האט עס געהייסן א 'זקן', דער אוהעלער רב (בנו הגה"ק רבי משה יוסף ז"ל אבד"ק אוהעל) האט נישט מאריך ימים געווען, דער קדושת יו"ט איז אויך נסתלק געווארן ביי די זיבן און זעכציג יאר. אבער אזוי האט דער פעטער ז"ל געזאגט פאר'ן מאמן ז"ל אז די משפחה האט מאריך ימים געווען.⁷

הגרה"א: ס'איז אינטערסאנט, היינט איז דעם יודעי בינה'ס יארצייט, און ס'איז נישט יודע צי ס'איז געווען א גרויסער געפארעכט'ן צו אים, איז היינט טרעפט מען אלטע צייטונגען וועגן דאס רבנות אין לאנצהאוס, אז נאכ'ן יודעי בינה'ס פטירה, איז דאך דער שם שלמה געווען דער עלטסטער...

רבינו: ער איז דעמאלטס געווען רב אין סטריזשוב און נאכדעם אין מונקאטש, אבער פארוואס איז ער נישט געגאנגען קיין לאנצהאוס.

בהם שבעים שנה באפון שאוכל לתקן את אשר שחתת', ורבים תמיהים בזה (ראה פנים ופנים אפרים שמוציין בסוף הדיבור מה יאמר וכן בן שבעים שנה ויותר, וגם אם יוסיף לומר ואם ממדות שמונים שנה מה יאמר וכן בן פ' שנה ויותר), וכי לא יבחר בחיים, בפרט כי בימי הזקנה אשר כלו התאות ויתר נקל לתקן אשר שחתת בחמאת נעוריו, וגם אם יתן לו השם יתברך אריכות ימים ושנים בודאי הוא בעל כרחך כדי שיתקן אשר עוות וישלים עוד מה שצריך לתקן תיקון נפשו בבואו לעולם הזה כעת ואיך יתן קצבה לשנותיו, ומה יאמר אחרי שבעים שנה כנוכח, וכי לא יתפלל אז בראש השנה וזכרו לחיים וכיוצא. על כן הנוסח בודאי צריך תיקון (גם לאיש צעיר לימים שלא יאמר מוסח הלו לשום קץ וקצב לימים).

7

ואגב, כדאי להזכיר שבכל פעם שהזכיר כ"ק מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל בדרשותיו את דודו כ"ק מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל בחיים חיותו, ובפרט בשנים האחרונות, ה' רגיל לומר בהתעוררות "דער רבי זאל מאריך ימים זיין".

הגרה"א: די מעשה הייבט זיך אן נאך פריער... אז רבי אלעזר לאנצהאוסער אליינס איז אויך נישט געגאנגען קיין דינוב (לאחר הסתלקות אביו הבני יששכר ז"ל), ווייל ער האט שוין געהאט א רבנות, און בעצם איז רבי שמואל געווען עלמער.

רבינו: דעם בני יששכר'ס א זון.

הגרה"א: יא, ער האט געהאט פיר זון, אין תולדות רבינו (תולדות בעל מנחת אלעזר) שטייט אז רבי אלעזר לאנצהאוסער איז געווען בנו בכורו, אבער אין 'תקנת תמכין דאורייתא', ווי דער בני יששכר רעכנט אים די קינדער, רעכנט ער אים רבי משולם זוסיא דעם ערשטן, ער איז אוועק יונגער הייט און ער האט נישט געהאט א רבנות, און נאכדעם איז געווען רבי שמואל וואס איז זיכער געווען יונגער פונעם יודעי בינה, אבער ער איז געווען עלמער פון רבי דוד'ל דינוב'ער וואס איז געווען דער יונגסטער זון.

רבינו: רבי שמואל שרייבט אלעמאל די הקדמות צו די ספרים.

הגרה"א: יא, בעצם וואלט דאס רבנות אין דינוב געדארפט גיין לכאורה צו רבי שמואל וואס איז געווען עלמער – דער יודעי בינה האט דאך שוין געהאט זיין רבנות – נאר ער האט אפגעטרעטן פון דינוב, און געזאגט 'איך וועל זיך שוין א עצה געבן מיט די פרנסה, מיין ברודער ר' דוד איז א בטלן זאל ער זיין דא רב'.

רבינו: דער יודעי בינה האט שוין געהאט זיין רבנות בחייו פונעם פאטער (ולכן לא מילא את מקום אביו בק"ק דינוב).

הגרה"א: שפעטער ווען דער יודעי בינה איז נסתלק געווארן, זענען געווען דריי זון, דער שם שלמה איז געווען דער עלטסטער, נאכדעם איז געווען רבי שמחה, און נאכדעם איז געווען רבי מענדעלע. ס'הייסט אז רבי דוד'ל – דער פעטער – האט געזאגט פאר'ן שם שלמה, דו וועסט זיך שוין א עצה געבן, יש אומרים אז ס'האט אים זיין געטוהן, און דער מציאות איז געווען און דאס שטייט אין בית שלמה (תולדות וקורות חייו של בעל שם שלמה), אז ער איז שוין נישט געבליבן זיצן דארט 'שבעה', למעשה האט ער שוין געהאט דעמאלטס א רבנות, ער איז שוין געווען רב אין סטריזשוב.

רבינו: אבער לאנצהאוס איז א גרעסערער שטאט ווי סטריזשוב...

הגדה"א: יא. למעשה איז געווען א שאלה צווישן רבי שמחה און רבי מענדעלע, רבי שמחה איז געווען מער א פרומער, און רבי מענדעלע איז געווען מער א חכם, און מ'טרעפט ביי די צייטונגען וואס די משכילים האבן ארויס געגעבן, שרייבן זיי ארטיקלען אקעגן רבי שמחה, ער איז דאך געווען א פרומער, און זיי האבן געוואלט איינפירן מאדערערע זאכן, און ס'איז געווען גרויסע מלחמות מיט זיי, שרייבן זיי דארטן זיי אזוי קען מען אים צו גלייכן צו זיין טאטן וואס איז געווען א פועל ישועות, און צו אים איז געווען א גרויסע געפארעכטיגן, און ווי קען מען רבי שמחה'ן אויפגענומען, דאס זעהט מען דארטן געשריבן.

רבינו: דעמאלטס האט די רעגירונג נישט געלאזט טראגן, ביים בעלזער רב (הגה"ק מהר"י דל) איז דאך אויך אזוי געווען, האט מען אים אנגעטוהן געהעריג די שיד און דעם הוט אדער דעם קאלפיק (וויבילן כד כאלו הוא עדיין בחיים חיותו).

הגדה"א: אבער דער שם שלמה האט דאך געהאט חשק מיטאל אריבער טראגן זיין פאטער, האט ער געשיקט א טעלעגראם צום צאנזער רב פרעגן וואס מיטאל טוהט ס'איז אדורך א טאג-צוויי, און ס'איז נישט געקומען קיין תשובה האט מען נישט געטוהן, ער איז נסתלק געווארן - אזוי ווי היי יאר - זונטאג י"ב אלול, ביז ס'איז אנגעקומען א תשובה פון צאנז אז מיטאל יא פירן קיין לאנדאן, און ווען ס'איז אנגעקומען דער טעלעגראם איז ער געגאנגען נאכאמאל בעטן, און מ'האט אים געגעבן דעמאלטס א ערלויבעניש, און ער איז געקומען לקבורה מיטוואך.

ס'איז געווען א רוח הקודש פונעם יודעי בינה אליינס, די לעצטע טעג איז געווען זייער שווער, און דער שם שלמה איז געשטאנען לימינו און ער האט זיך ממפל געווען מיט אים, באלד פאר'ן הסתלקות האט ער אים געהייסן ער זאל גיין עפעס עסן, ס'איז געווען זייער שווער דער מצב, אבער אז דער טאטע האט געהייסן גיין עסן, איז ער געגאנגען עסן, און באלד דערויף איז געווען די הסתלקות, און די פלא איז געווען אז אלס אונז וואלט ער נישט געגעסן (בלי ברכה) ער וואלט ממש געפאסט אזוי לאנג, און למפרע האט מען פארשטאנען פארוואס ער האט אים געהייסן עסן.

רבינו: כ'האב געהערט אז ער האט טאקע געפאסט, און האט גארנישט געוואלט עסן די גאנצע צייט.

דער טאטע ז"ל ווען ער איז געווען אין אזא מעשה, און ווען מ'האט אים געבעטן ער זאל עסן, האט ער געהייסן אז איינער זאל מאכן א ברכה, און ער זאל אים מוציא זיין.

הגדה"א: ביי ברכות התורה אינדערפרי, איז דאך די הלכה אז אויב מ'שלאפט נישט ביינאכט איז מען זיך מוציא פון א צווייטן, ברענגט דער אשל אברהם דער בוטשאטשער רב פון איינעם פון זיינע רבי'ס אז ווען ס'האט זיך אים געמאכט אזא מעשה, האט ער געטוהן פארקערט, אז ער האט געזוכט איינעם מוציא צו זיין, און ער אליינס האט געזאגט די ברכה, און האט יענעם מוציא געווען.

רבינו איחל רב ברכות להחזן שליט"א - ונפרדו לשלום

הגדה"א: יא. למעשה איז געווען א שאלה צווישן רבי שמחה און רבי מענדעלע, רבי שמחה איז געווען מער א פרומער, און רבי מענדעלע איז געווען מער א חכם, און מ'טרעפט ביי די צייטונגען וואס די משכילים האבן ארויס געגעבן, שרייבן זיי ארטיקלען אקעגן רבי שמחה, ער איז דאך געווען א פרומער, און זיי האבן געוואלט איינפירן מאדערערע זאכן, און ס'איז געווען גרויסע מלחמות מיט זיי, שרייבן זיי דארטן זיי אזוי קען מען אים צו גלייכן צו זיין טאטן וואס איז געווען א פועל ישועות, און צו אים איז געווען א גרויסע געפארעכטיגן, און ווי קען מען רבי שמחה'ן אויפגענומען, דאס זעהט מען דארטן געשריבן.

רבינו: למעשה האבן זיי נישט געלאזט מיטאל אים אויפגענומען?

הגדה"א: ביידע זענען געווארן רבנים, איין פארטיי האט איינעם אויפגענומען, און איין פארטיי האט דעם צווייטן אויפגענומען, און ס'איז געווען צוויי פארטייען.

רבינו כיבדו לברך על הפירות

רבינו: אז מ'פארט קיין לאנדאן צום ציון פונעם ראפשיצער רב, קומט אים אריינצוגיין צום יודעי בינה, כ'בין שוין געווען דארט, דער ראפשיצער רב האט געזאגט אז 'דארט איז גוט צו רוהען, דארט איז דא גוטע לופט', דעם ראפשיצער רב'ס ווערטלעך ווער קען דען פארשטיין.

הגדה"א: כ'האב געהערט פונעם טאטן אז ער ליגט אויף א בערגל, און דער מנחת אלעזר האט פארציילט אז דער ראפשיצער רב האט געזאגט אז מיטאל אים דארט לייגן אויפן בארג, ווייל ס'קומט אים אזוי שטייענדיג ווייל אמאל ווערט מען מיד ליגנדיג'.

רבינו: יא, ער ליגט אויף א בערגל, ער איז נפטר געווארן אין לאנדאן, און מ'האט אים נישט אהיים געטראגן קיין ראפשיץ, ווייל מ'האט זיך דערמאנט אין דעם וואס ער האט געזאגט ושאף שמקום מושבו ה' בראפשיץ, אולם כאשר נחלה על ערש דוי, נסעו לעיר רישא בכדי שיתרפא אצל רופא מפורסם, וכאשר באו לשם נודע להם שהרופא נסע אז ללאנצאוט, ולכן נסעו אחריו ללאנצאוט, אבל שם הורע מצב בריאותו ולא ה' ביכולת לרפאותו ולא קם ממחלתו, ונפטר שם, ובזה נתקיים רצון קדשו שגופו הק' ימנן שם.

הגדה"א: ס'איז א פלא, דער יודעי בינה איז נפטר געווארן אין וויען, און דעמאלטס איז נישט געווען אזוי ווי היינט אז מיטאל טראגן, אבער דער שם שלמה האט נישט געהאט

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטרליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מזל טוב לחברתנו ולבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללני הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

וויליאמסבורג

להולדת הבת

ר' חיים יואל אייזענבערג הי"ו
ר' יעקב מרדכי גאלדשטיין הי"ו
ר' יואל ב"ר צבי אלימלך גראס נ"י
ר' וואלף אלעזר ווייזער הי"ו
ר' קלמן יושע ווייס הי"ו
ר' חיים מענדל ב"ר שמואל בנימין
לאנדאן נ"י

ר' יוסף מנחם ב"ר שמשון מארקאוויטש

ר' קלמן פארקאש הי"ו

ר' פנחס פראנקעל הי"ו

ר' יואל ב"ר מעכיל פריינד נ"י

ר' אפרים אליעזר ב"ר יצחק פריעדמאן

ר' אברהם קליין הי"ו

ר' עקיבא יושע ב"ר משה ברוך שווארטץ

ר' יואל ברש"ז שטיין הי"ו

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

ר' אברהם בערגער הי"ו

ר' ישראל משה בערקאוויטש הי"ו

ר' יעקב משה הויער הי"ו

ר' יחיאל אלימלך ווייס הי"ו

ר' הערש אליעזר וויינבערגער הי"ו

הרב אהרן טייטלבוים הי"ו

בן הגה"צ אב"ד 15 עוז. ב"פ שליט"א

ר' יוסף כ"ץ הי"ו

ר' אברהם לעבאוויטש הי"ו

ר' משה יצחק שטיין הי"ו

לעיקוואד

להולדת הבן

ר' יעקב מנחם אוגענשטיין הי"ו

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחדרת קודש וברגשי גיל וחדוה
נשגור ברכת מזל טוב אל מול פני

כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

לרגל שמחת הולדת נכדתו שתחי'

בת לנכדו

הרב יקותיאל יו"ט טייטלבוים שליט"א

חתן חדב"צ הגה"צ חנוך העניך אשכנזי שליט"א

רב ביהמ"ד אבני צדק בשכונת נצי' התמרים קרית יואל

בארא פארק

להולדת הבן

ר' גרשון ניישטאדט הי"ו

הרב הער של האלבער שטאם שליט"א

ר' ישעי' ב"ר שלמה זלמן וויינבערגער

ר' יוסף דוד ב"ר יעקב ע"ה מיטעלמאן

ר' העניך פריעדמאן הי"ו

ר' חיים שלום שווארץ הי"ו

ר' יואל ב"ר ברוך שפיטצער הי"ו

להולדת הבת

ר' יואל ב"ר יחזקאל ביטמאן הי"ו

ר' יוסף ב"ר טובי' גאלדשטיין הי"ו

ר' בנימין צבי פראמאוויטש הי"ו

ר' מענדל ב"ר יוסף פרידמאן הי"ו

ר' יונה שלאמיוק הי"ו

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

ר' אלי' געטטער הי"ו

מאנטריאל

להולדת הבן

ר' יצחק אלי' ביטמאן הי"ו, קרית טאהש

ר' חיים יואל דים הי"ו

ר' יקותיאל הערש ווייס הי"ו, תאומים

להולדת הבת

ר' הערש גאלדבערגער הי"ו

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הגנו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

ר' מנחם מענדל אפנהיים נ"י
ר' נתן בנימין באנדא נ"י
ר' יונתן בנימין בוכינגער נ"י
ר' משה ארי' גוטמאן נ"י
ר' יצחק פנחס גלאנצער נ"י
ר' אליעזר יחזקאל שרגא ווייס הי"ו
ר' מאיר ווערטהיימער הי"ו
הר"ר מרדכי אהרן זאבעל שליט"א
ר' נתן בנימין לאנדא הי"ו
ר' יוסף עמרם מארקאוויטש נ"י
ר' גדלי' יקותיאל סעגעדין נ"י
ר' אברהם סרוגו נ"י
ר' שלמה צבי (ברא"י) עקשטיין נ"י
ר' יוסף ראזענפעלד נ"י
ר' אברהם שמואל שווארץ נ"י
ר' יעקב יצחק שטוהל נ"י
ר' בערל שטיין נ"י

מאנסי

להולדת הבן

ר' שמואל שמעון זילבער הי"ו

להולדת הבת

ר' יואל ב"ר וואלף גליק הי"ו
ר' אליעזר ווייןשטיין הי"ו
ר' יעקב חזקי' טויב הי"ו
הרב משה וואלף פאנעט שליט"א
ר' יואל ברש"מ פריעדמאן הי"ו
ר' אלחנן שלמה זלמן ראזענצווייג הי"ו

בעיסוואטער

להולדת הבן

ר' יואל ב"ר ישע מענדלאוויטש הי"ו

קרית יואל

הולדת הבת

ר' אשר שלום בעק נ"י
ר' יצחק (ברא"ל) בראך נ"י
ר' שמחה ישראל דוב אפפעל נ"י
ר' יואל ב"ר ישעי' שבתי בראך הי"ו
ר' אברהם שמחה גאטליעב נ"י
ר' יואל ב"ר מענדל גאלד שטיין הי"ו
ר' יעקב יוקל (בר"ב) הירש נ"י
ר' מרדכי הירש נ"י
ר' מאיר מענדל ווייס נ"י
ר' אברהם הערש וועבערמאן הי"ו
ר' יואל ווערטהיימער נ"י
ר' יצחק יונה זאבעל נ"י
ר' בנציון אלי' זאלדאן נ"י
ר' יצחק אליעזר יאקאב נ"י
ר' בנימין יוסף כ"ץ נ"י
ר' יואל ברש"י לאקס הי"ו
ר' וואלף בער לעבאוויטש נ"י
ר' שלמה זלמן לעבאוויטש נ"י
ר' וואלף לעוו נ"י
ר' שלמה מאשקאוויטש נ"י
ר' שמואל יודא מאשקאוויטש נ"י
ר' אברהם אהרן מארמאר שטיין נ"י
ר' יואל אלימלך נויאוויטש נ"י
ר' בעריש סאנדער הי"ו
ר' משה שמואל סאנדער הי"ו
ר' לוי אהרן עסטרייכער נ"י
ר' ישראל פארגעס נ"י
ר' יואל ב"ר יעקב פארגעס נ"י
ר' בנימין יוסף פויגעל הי"ו
ר' משה יודא פעדער הי"ו
ר' ישראל שלום פריעדמאן נ"י
הר"ר דוד רובין שליט"א
ר' שלמה אלימלך שטיין נ"י
ר' אברהם מאיר שלעזינגער נ"י

קרית יואל

להולדת הבן

ר' אפרים יצחק אדלער נ"י
ר' יעקב אונגאר נ"י
ר' יוסף (בר"ד) אירגאס נ"י
ר' חיים שלום בויס נ"י
ר' שלמה אלעזר בערקאוויטש נ"י
ר' אלי' מרדכי בראך נ"י
ר' עמרם בראך נ"י
ר' יוסף לייב ברוין נ"י
ר' יעקב משה גאלדבערגער נ"י
ר' משה יודא (ברא"א) גאלדבערגער נ"י
ר' אהרן שמואל גלאנץ נ"י
ר' אלעזר געשטעטנער נ"י
ר' יואל היילברון נ"י
ר' יואל (ברמ"י) הירש נ"י
ר' יוסף בנימין ווידער נ"י
ר' יעקב משה ווערצבערגער נ"י
ר' משה (בר"ה) כ"ץ נ"י
ר' נפתלי יחזקאל שרגא לאנדא נ"י
ר' יוסף דוד לאוב נ"י
ר' יצחק לעוו נ"י
ר' שלמה מיכאל מארקאוויטש נ"י
ר' יוסף אהרן סופר נ"י
ר' ישראל פישער נ"י
ר' יעקב צבי פרידריך נ"י
ר' יואל (בן' חיים בעריש) פילאפ נ"י
ר' יואל (בהר"א) פריעדמאן נ"י
ר' יואל (ברש"י) פריעדמאן נ"י
ר' חיים צבי קאהן נ"י
ר' יונתן בנימין קטינא נ"י, תאומים
ר' שמואל יצחק קליין נ"י
ר' יואל (ב"ר אביגדור) ראזענבערג נ"י
ר' אלעזר רובינפעלד נ"י
ר' דוד יואל רייך הי"ו
ר' יואל שניצער נ"י
הר"ר משה אברהם שעהנברון שליט"א

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 און אין אר"י 845-662-5579

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

שהשמחה במעונם

בני ברק

להולדת הבן

ר' יהושע פאליק ב"ר משה שווארץ נ"י
חתן ר' יעקב קליין נ"י
ר' יואל שרגא צבי טעמפלער נ"י
חתן הרב חיים משה לעווי שליט"א
ר' יואל מרדכי ברמ"א דאווידאוויטש נ"י
שליט"א, אב"ד סעקלהיד
חתן ר' שלמה יודא בראך נ"י
ר' יואל ב"ר נפתלי צבי בראדי נ"י
חתן ר' שניאור זלמן טאבאק נ"י
ר' משה פייערעווערגער נ"י
חתן ר' נח קליין נ"י
ר' יהודה ענגעל נ"י

להולדת הבת

ר' יואל ב"ר פסח ראטה נ"י
חתן ר' חיים טובי ראזמאן נ"י
ר' חיים יוסף ב"ר זלמן לייב, י"ם הירש נ"י
חתן ר' יוסף צבי גרינבערגער נ"י
ר' מנחם מענדל ראובן ב"ר משה ראטה
חתן הרב שניאור זלמן גרינבוים שליט"א
ר' אפרים זלמן מאקאבעצקי נ"י
ר' מרדכי יאקאב נ"י
ר' אליעזר יואל לאנדא נ"י
ר' אברהם יהושע לעמבערגער נ"י
חתני ר' זאב אלכסנדר פייערעווערגער נ"י

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

ר' נפתלי מנחם שטיינמעטץ, תאומים
ב"ר אברהם זאב שטיינמעטץ נ"י
חתן ר' משה צבי כהן נ"י
ר' אלי' יודא פרידמאן נ"י
חתן ר' משה מילער נ"י
ר' יעקב ב"ר חיים טובי ראזמאן נ"י
חתן ר' יצחק מרדכי מאש קאוויטש נ"י

ירושלים

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

הגה"צ דומ"ץ דקהילתנו שליט"א

לאנדאן

להולדת הבן

ר' שמואל ב"ר בנימין אליעזר בערגער נ"י
ר' ישראל חיים גראס נ"י
ר' יושע דוב העלד נ"י
ר' יואל ב"ר יודא הערש ווידער נ"י
ר' חיים זינגער נ"י
ר' אלכסנדר מאטיאש נ"י
ר' משה ארי' בן ר' שמואל פערלמאן נ"י
ר' יעקב פריעדמאן נ"י
ר' אברהם בן הר"ח שמואל בנימין קרויס נ"י
ר' יואל בן ר' אהרן קרויס נ"י
הרב שמעון יוסף שטערן שליט"א

להולדת הבת

ר' אברהם אליעזר גאטעסמאן נ"י
ר' רפאל ב"ר משה יודא וואזנער נ"י
ר' פנחס עזריאל מאנאן נ"י
ר' משה ברוך פינקלשטיין נ"י
ר' שמואל מרדכי פריעדמאן נ"י
ר' יואל פרענקל נ"י
ר' יודא ב"ר משה אלימלך שטערן נ"י

להכנסת הבן לעול תורה ומצוות

ר' בערל גאטעסמאן נ"י
ר' אברהם יחיאל לעוו נ"י

מאנטשעסטער

להולדת הבן

ר' מרדכי זאב פערלמאן הי"ו
ר' נחמן בן ר' חיים גרונער נ"י
ר' דוד בן ר' נחמי' גראסבערגער נ"י

אנטווערפן

להולדת הבן

ר' מענדל גראס הי"ו
ר' יואל ב"ר יחזקאל לאנדא הי"ו

אדער קען מען שיקן דורך א פעקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579

שמחות אנשי שלומינו קהל עדתינו שיחיו

וויליאמסבורג • בארא פארק • קרית יואל • מאנסי
לעיקוואד • מאנטריאל • אוסטראליע

די בכל אתר ואתר בכל מקומות מושבותיהם

בני ברק • אלעד • ירושלים • בית שמש • לאנדאן
אנטווערפן • מאנטשעסטער • וויען

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מזל טוב לחברתנו שלומינו תומכי וידידי כולליתנו הק' די בכל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

אירועי צאצאיהם

הגה"צ יחיאל וואג שאהל שליט"א, וויליאמסבורג רב קהל תפארת משה	החתן ישכר בעריש נ"י	הרב אברהם וואלף שנעעבאלג שליט"א מו"ץ בקהילתנו וויליאמסבורג
ר' שלמה יצחק טובל נ"י, וויליאמסבורג	החתן גבריאל רפאל נ"י	ר' יעקב אסא נ"י, וויליאמסבורג
ר' ישראל שעהר נ"י, וויליאמסבורג	החתן יואל אלטער נ"י	ר' הירצקא ווייסמאן נ"י, וויליאמסבורג
ר' שלמה יעקב לעבערמאן נ"י, וומ"ס	החתן מרדכי אהרן נ"י	ר' דוד הערש בר"ל מערץ נ"י, וויליאמסבורג
ר' יעקב משה דרעווער נ"י, וומ"ס	החתן יואל חיים נ"י	ר' אייזיק שווארץ נ"י, וויליאמסבורג
הרב יעקב יצחק קארפען שליט"א, וומ"ס	החתן אברהם בעריש נ"י	הרב מענדל מאיר מיטטעלמאן שליט"א מו"ץ בקהילתנו וויליאמסבורג
ר' שמעון שטערן נ"י, וומ"ס	החתן יודא נ"י	ר' שמעון ישראל כהנא נ"י, מאנטריאל
כ"ק הגה"צ אדמו"ר מקראלי שליט"א	החתן הרב יעקב מנחם נ"י	הרב ישראל שלום טובי שליט"א אב"ד באלטימאר וומ"ס
הגה"צ שאול שמחה פריעדמאן לעיקוואד אבד"ק שמן דמנח	החתן מנחם שמעון נ"י	הגה"צ בערל אשכנזי שליט"א, וויליאמסבורג אבד"ק מאגלעצא
ר' יוסף דוד מיטעלמאן ה"י, וויליאמסבורג	החתן יואל נ"י	ר' אליעזר דוד אינזליכט נ"י, וויליאמסבורג
ר' מנחם מענדל פריעדמאן נ"י, וויליאמסבורג	החתן שמעון נ"י	ר' שרגא כהנא ע"ה, בארא פארק
הרה"צ רבי יעקב מערץ שליט"א, קרית יואל	החתן שלמה צבי נ"י	הרה"ג יקותיאל משה שמחה שליט"א וומ"ס
ר' ישראל לייב (ברשא) כהן נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	הר"ר יחיאל יצחק שפיצער שליט"א, ק"י
ר' יעקב צבי אהרן פערל נ"י, קרית יואל	החתן יואל נ"י	ר' שמואל זאנוויל אליעזר כהנא נ"י, ק"י
ר' ירמיה טייבלוב נ"י, וויליאמסבורג		הרב אברהם משה חיים רובין שליט"א, ב"פ
ר' יעקב טאבאק נ"י, בארא פארק	החתן יהושע נ"י	ר' שמואל יצחק שטעסל נ"י, בארא פארק
ר' הערשל בערגער נ"י, בארא פארק		ר' גרשון מאיער נ"י, בארא פארק
ר' זלמן לייב פארקאש נ"י, בארא פארק		ר' יצחק זאב פליי שמאן נ"י, בארא פארק
ר' יצחק שטיין נ"י, בארא פארק		ר' יעקב אהרן פארקאש נ"י, בארא פארק
ר' ישראל סראלאוויטש נ"י, בארא פארק		ר' בניציון ראזמאן נ"י, בארא פארק
ר' יחזקאל גרין ע"ה, בארא פארק	החתן משה יואל נ"י	ר' משה דוד גאלדשטיין נ"י, בארא פארק
ר' ישעיה סענדר גליק נ"י, וויליאמסבורג	החתן פנחס נ"י	ר' יושע צבי בראך נ"י, בארא פארק
ר' שלום חננאל מענדלאוויטש נ"י, בארא פארק	החתן מאיר וואלף נ"י	ר' הערשל מאנדעלבוים נ"י, בארא פארק
ר' חיים ברוין נ"י, לעיקוואד		ר' מענדל שווארץ נ"י, מאנטריאל
ר' משה חיים ווערצבערגער נ"י, מאנטרעאל	החתן שלמה נ"י	ר' בעריש גראס נ"י, מאנטרעאל
ר' יחזקאל פייערוערגער ע"ה, ירושלים	החתן אברהם אלכסנדר נ"י	ר' שמואל דוב קליין נ"י, בני ברק

נישואי צאצאיהם

ר' אהרן מרדכי גלויבער נ"י, בארא פארק	החתן משה גדלי' נ"י	ר' שאול גאלדבערגער נ"י, בארא פארק
ר' יעקב יצחק ווידער נ"י, לאנדאן	החתן שמואל נ"י	ר' דוד צבי גליק נ"י, לאנדאן
ר' שלמה זלמן גראס נ"י, בני ברק	החתן יואל יהושע נ"י	ר' דוד שלאמאוויטש נ"י, בני ברק

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל
a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:
011-972-527648437 און אין אר"י 845-662-5579